

Årsuppföljning 2023 - Intern kontroll

Barn- och utbildningsnämnd

Innehållsförteckning

1	Uppdrag.....	4
2	Året som gått.....	4
2.1	Nationellt kvalitetssystem	5
2.2	Digitala stödsystem	5
2.3	Kameraövervakning.....	5
2.4	Verksamhet på engelska	5
2.5	Resursskola	6
2.6	Montessoriverksamhet.....	6
2.7	Förskola för alla barn	6
2.8	Granskningar, tillsyner och inspektioner.....	6
2.9	Skolstruktur i Luleå.....	7
2.10	Ny timplan i grundskolan	7
2.11	Skolresultat i korthet	7
2.12	Hållbarhet - Måltidsresan.....	8
2.13	Projekt för att främja skolnärvaro, öka psykisk hälsa mm	8
2.14	Internationalisering	8
2.15	Minoriteter	8
2.16	Samverkan med Luleå tekniska universitet.....	8
2.17	PISA 2022	9
2.18	Utredningsuppdrag.....	9
3	Framtiden	9
4	Personal.....	11
5	Intern kontroll.....	12
6	Ekonomisk redovisning.....	12
6.1	Driftsredovisning.....	12
6.2	Investeringsredovisning	15
7	Bedömning måluppfyllelse.....	16
8	Måluppföljning – Analys.....	16
8.1	MÅL Alla barn och elever får jämlik utbildning.....	16
8.2	MÅL Alla barn och elever får jämställd utbildning	19
8.3	MÅL Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat.....	21
8.4	MÅL Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare	23

9 Uppföljning av privata utförare inom Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.....	24
9.1 Vikarieanskaffning	24
9.2 Skolskjuts	25
10 Målrelaterade mätetal/ mått	27

1 Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden är kommunens huvudman enligt skollagen för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet. Nämnden ansvarar även för Resurscentrums samtliga delar vilket även omfattar Kulturskolan.

Barn- och utbildningsnämnden är också tillsynsmyndighet för de fristående förskolor och pedagogisk omsorg som beviljats att bedriva verksamhet i Luleå kommun.

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Med hjärtat hos varje barn utvecklar vi tron på framtiden.

Inom vikarieverksamheten och skolskjutsverksamheten nyttjas privata utförare.

Vikarieverksamheten uppgick under 2023 till en kostnad av 37,5 mkr, vilket utgör 1,8 % av nämndens bruttokostnader. Privata utförare inom skoltransporter uppgick under samma tid till en kostnad av 34,1 mkr, vilket utgör 1,7 % av nämndens bruttokostnader. Övrig verksamhet inom nämndens ansvarsområde utförs av Luleå kommun.

2 Året som gått

Den pågående samhällsomställningen med förväntade nya industrietableringar i kommunen och i närområdet påverkar verksamheten i hög grad, både när det gäller nämndens uppdrag att leverera omsorg och utbildning samt planerings- och dimensioneringsunderlag för gymnasieskolans yrkesprogram. Även kompetensförsörjningen är en utmaning som samtliga verksamheter på olika sätt märker av, dels handlar det om att anpassa utbildningsmöjligheterna inom uppdraget samtidigt som det blir allt mer utmanande att lyckas rekrytera och bemanna i de egna verksamheterna. Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde har förändrats under 2023 då en ny nämnd, Arbetsmarknads- och gymnasienämnden, bildats från 1 september 2023. I och med detta övergår huvudmannskapet för gymnasiet och anpassad gymnasieskola till den nya nämnden. Övriga delar där Barn- och utbildningsnämnden är kommunens huvudman enligt skollagen är förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet. Nämnden ansvarar även för Resurscentrums samtliga delar vilket även omfattar Kulturskolan. I juni tillträdde en ny ordförande för Barn- och utbildningsnämnden och det har även tillkommit nya nämndsledamöter i september. Sedan 1 juli 2023 heter före detta *grundsärskola* istället *anpassad grundskola*.

En stor del av året har ägnats till förberedelser och organisationsplanering av sammanslagningen av Arbetsmarknadsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen till den gemensamma Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen som verkställdes 1 januari 2024. Förvaltningen arbetar mot både Barn- och utbildningsnämnden och Arbetsmarknads- och gymnasienämnden.

Under hösten 2023 har gymnasiet börjat arbeta ihop sig med Arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter för att förbereda inför utmaningarna i samband med samhällsomställningen. I slutet av 2023 har även den fysiska flytten av medarbetare vid förvaltningens centrala funktioner till Luleå kommuns Servicecenter ägt rum.

2.1 Nationellt kvalitetssystem

Ett nytt nationellt kvalitetssystem är framtaget för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i Sveriges skolformer. Syftet är att skapa samsyn kring vad kvalitet och likvärdighet innebär för skolväsendet. Kvalitetssystemet består av nationella målsättningar, delmål, indikatorer och framgångsfaktorer. Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten erbjuder skolhuvudmän kvalitetsdialoger inom ramen för kvalitetssystemet och Luleå kommun har under hösten 2023 deltagit i en sådan. Skolverket förväntas under 2024 att presentera föreskrifter och allmänna råd om det systematiska kvalitetsarbetet i skolväsendet, vilket då kommer att bli styrande för skolan.

2.2 Digitala stödssystem

Parallellt med det nya nationella kvalitetssystemet genomför förvaltningen en översyn av det systematiska kvalitets- och utvecklingsarbetet och ett nytt beslutsstödssystem, Hypergene, samt ett nytt elevadministrativt system (Edlevo) har införts under året.

Ett nytt system för elevhälsa, Prorenata, har upphandlats gemensamt med kommunerna i länet. Systemet införs under 2024.

Införandet av lärplattform (Unikum) fortsätter. Lärplattformen stöttar skolans kommunikation med vårdnadshavare så att de på ett tydligt sätt kan följa sina barns utveckling och lärande. Den förenklar och stödjer planeringen för den enskilde pedagogen, i planering av verksamhet och resurser samt verkar för kollegialt lärande pedagoger emellan. Unikums modul för stödinsatser på såväl grupp- som individnivå har införts i förskolan under 2023 samt planeras att införas i grundskolans verksamhet.

2.3 Kameraövervakning

I januari 2023 fattade nämnden ett beslut om kameraövervakning inom högstadiet på Björkskataskolan efter en lång tid med skadegörelse. Detta ska följas upp under första delen av 2024.

2.4 Verksamhet på engelska

Grundskolan fick under 2023 ett uppdrag från nämnden att starta engelskspråkig grundskola i åk 4-9. Under våren 2024 kan intresserade elever ansöka om plats i den engelskspråkiga grundskolan som startar hösten 2024. Även gymnasiet fick ett nämndsuppdrag att förbereda för IB-gymnasium och i december 2023 var processen långt framskriden i och med att Luleå gymnasieskola blev en kandidatskola för International Baccalaureate Diploma Programme, vilket är ett steg på vägen för att bli en auktoriserad IB (International Baccalureate) skola. Konsultationsfasen är avslutad och den slutgiltiga ansökan inskickad. Elever kommer att kunna söka till ett förberedande år, International Class, under våren 2024 och själva utbildningen inom förberedelseåret startar redan hösten 2024. Under året har även förskolan genom ett nämndsinitiativ fått i uppdrag att utreda engelskspråkig verksamhet i förskola, vilket ska redovisas under våren 2024.

2.5 Resursskola

Under året har även en utredning avseende Resursskola för elever med stora behov av anpassning genomförts. För de elever som går i grundskolan och har omfattande och varaktiga behov av anpassning av lärmiljön för att få den undervisning och stöd de behöver gav nämnden förvaltningen i uppdrag att arbeta för etablering av en resursskola hösten 2025 för årskurs 7-9 i grundskolan och även ett utökat stöd i den ordinarie skolan.

2.6 Montessoriverksamhet

Då det råder brist på utbildade lärare inom Montessoripedagogik har nämnden under året fattat beslut om att inte längre tillämpa avsiktsförklaringen från 2009 gällande Montessoriverksamhet från förskola upp till skolår 9. Beslutet innebär att verksamheterna Montessoriförskolan samt grundskolan Montessori Luleå byter namn.

2.7 Förskola för alla barn

Sedan 1 juli 2023 måste alla kommuner arbeta för att fler barn ska gå i förskola genom uppsökande verksamhet och erbjudande av förskoleplats till vissa grupper av barn. I Luleå kommun erbjuds alla barn som är 3–5 år och inte går i förskola en plats till allmän förskola som omfattar 15-timmars verksamhet per vecka.

2.8 Granskningar, tillsyner och inspektioner

Granskningar

Kommunrevisionen (KPMG) har genomfört ett antal granskningar och resultatet har presenterats under året, exempelvis:

1. **Grundläggande granskning av BUN:s verksamhet 2022.** Granskningen fokuserade på nämndens målstyrning, internkontroll och ekonomistyrning. Utan anmärkning.
2. **Granskning av övergångar mellan skolformerna** så att nämnden har ändamålsenliga rutiner för och följer upp att övergångar kan genomföras så att barns och elevers utveckling mot målen inte hindras. Bedömningen är att nämnden till viss del har ändamålsenliga rutiner vid övergångar och granskningen lämnar fyra rekommendationer som utvecklingsområden. En handlingsplan har upprättats där ett övergripande styrdokument och rutiner gällande övergångar och samverkan mellan grundskolas olika nivåer ska tas fram, implementeringen av digitala system för hantering av elevdokumentation prioriteras och säkerställs, en rutin för strukturerad och planerad uppföljning av den samlade överlämnandeprocessen inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet samt att rutiner och mallar för överlämningar för barn och elever med stor frånvaro/frånvaromönster ej är personberoende.

Stadsarkivet genomförde 2023 en arkivtillsyn av Barn- och utbildningsnämnden som fokuserade på arkivorganisation, kunskapen om allmänna handlingar, registrering/diarieföring av information, dokumenthantering, gallring, pappers- samt elektroniska handlingar. Vid tillsynen gavs ett antal rekommendationer som förvaltningen upprättat en handlingsplan för med åtgärder. Åtgärderna handlar om:

- Arkivadministratör som stöttar skolor med pappersarkiv
- Redogörelse i detalj för gallringsbeslut 2022/368-2.1.5.2
- Redogöra för förhållanden bakom gallring av handlingar från Furuparksskolan
- Gallring av information i e-tjänster
- Ersättningsskanning i arkivbeskrivning

- Öka kunskap om hantering av allmänna handlingar mm bland personal

Skolinspektioner

Skolinspektionen påbörjade under året ett antal regelbundna granskningar av några grundskolor i Luleå kommun. Det gäller Ersnässkolan, Furuparksskolan, Mandaskolan och Ormbergsskolan. Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls och avslutade under året granskningarna av Furuparksskolan och Ersnässkolan.

Vid Mandaskolan och Ormbergsskolan kommer skolorna att redovisa förbättringsåtgärder kring utvecklingsområden som Skolinspektionen identifierat. Förbättringsåtgärderna berör

- analysarbete kring omdömen och betyg,
- planering, genomförande och uppföljning av undervisning,
- organisation för kollegial samverkan

Förutom detta ingår Borgmästarskolan tillsammans med ett antal andra skolor i Sverige i en pågående temagranskning kring extra anpassningar och särskilt stöd.

2.9 Skolstruktur i Luleå

Efter utredning av skolstrukturfrågan, där dialoger genomförts med vårdnadshavare, personal, rektorer och elever, fattades beslut om ny skolstruktur för områdena Centrum och Bergnäset. Arbetet har skett i samverkan mellan olika kommunala förvaltningar. Nu fortsätter utredningen om Örnässets skolstruktur enligt samma dialogmodell.

Efter fuktskada var Hertsöskolan åk 4–9 utlokaliserad i andra lokaler under hela läsåret 2021/2022. Sedan augusti 2022 finns elever samt personal återigen samlade i samma område på Hertsön, de flesta i den nya modulsolan, som ska fungera som ordinarie skola tills den nya skolan är på plats. Förslaget för den nya skolan har tagits fram i samverkan med flera förvaltningar. Upphandling har skett och rivning av gamla skolan påbörjats. Inflyttning i den nybyggda skolan är beräknad till höstterminen 2026.

2.10 Ny timplan i grundskolan

I december 2023 kom ett nationellt beslut om ny stadiindelad timplan för grundskolan. I Luleå kommun planeras under våren 2024 för ett beslut i grundskolans ledning om en gemensam ny timplan som ska gälla för samtliga kommunala grundskolor från och med höstterminen 2024, där timplanefördelningen mellan årskurserna fastställs för att skapa likvärdiga förutsättningar inom kommunen. Elevens val försvinner och fördelas om till bild och musik på lågstadiet samt NO och SO på mellanstadiet och högstadiet.

2.11 Skolresultat i korthet

Trots att Covid-19-pandemin och restriktionerna sedan länge klingat ut så finns det effekter som fortfarande gör sig påmind när det gäller elevers resultat i grundskola och gymnasium då betygsresultaten för vårterminen 2023 visar att färre elever får behörighet till gymnasiet, 86,6 %, än föregående år 89,3 %. Luleås resultat är dock högre än övriga kommuner 83,7 %. Andelen elever som tog examen inom tre år efter skolstart på gymnasiet nationella program innebär för Luleås del att siffrorna är något högre än rikets, men att Luleå tappar från 75,2 % till 71,1 % jämfört med föregående år 2022.

2.12 Hållbarhet - Måltidsresan

Barn- och utbildningsförvaltningen fortsätter arbeta med hållbarhetsfrågorna exempelvis genom att erbjuda klimatsmart skolmat. Resurscentrum Måltider fortsätter med sitt förändrade arbetssätt som ger de lokala skolköken handlingsutrymme att utifrån synpunkter och idéer från elevråden på skolan laga klimatsmart mat. Det lokala handlingsutrymmet sker inom givna ramar så att ekonomi, koldioxidekvivalent och näringsriktighet beaktas. Avsikten är att det ska leda till att fler elever tycker om maten, äter sig mätta och upplever att deras åsikter blir lyssnade på. Förhoppningen är även att arbetssättet ska skapa ökad arbetsglädje för personalen och en bättre måltidsmiljö för både elever och kökspersonal.

2.13 Projekt för att främja skolnärvaro, öka psykisk hälsa mm

Barn- och utbildningsförvaltningen driver sedan 2022 ett treårigt projekt "PIS - prevention i samverkan" tillsammans med socialförvaltningen med sociala investeringsmedel. Projektet syftar till att genom en strukturerad samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen stärka arbetet för främjande arbetssätt/metoder för att tidigt uppmärksamma och främja skolnärvaro, öka den psykiska hälsan, förebygga normbrytande beteende (dvs. destruktiva eller negativa beteendemönster) samt uppmärksamma utsatthet. Ett stödmaterial om och från projektet finns publicerat på Intranätet.

2.14 Internationalisering

I den långsiktiga internationaliseringsstrategin för Barn- och utbildningsnämnden fortsätter även aktiviteter inom Erasmusackrediteringen som är beviljad för alla skolformer. Syftet är att underlätta kontinuerligt deltagande i internationella utbyten genom EU:s Erasmus+-program. Genom att den administrativa grunden finns har genomförandet underlättats för verksamheterna och bidrar till mer mångårig och strategisk planering för kompetenshöjande verksamhet genom internationella utbyten.

2.15 Minoriteter

Skolan i Luleå har under många år arbetat med att förstärka minoriteters rättigheter och språknoden på Örnäset erbjuder utökad modersmålsstöd och modersmålsundervisning i finska, meänkieli och nordsamiska till elever i grundskolan som väljer den inriktningen. Den flerspråkiga förskolan i centrum, Charlottendals förskola, med finska, meänkieli och nordsamiska avdelningar fortsätter sitt nationellt erkända arbete för att stärka inom förvaltnings språken för barn i förskoleålder.

I oktober godkände Barn- och utbildningsnämnden den omarbetade planen för och med nationella minoriteter. Planen har arbetats fram av Barn- och utbildningsförvaltningen genom interna och externa samråd och med de nationella minoriteterna.

2.16 Samverkan med Luleå tekniska universitet

Samverkan med Luleå tekniska universitet fortsätter i flera former, några exempel är praktiktäna forskningsprojekt i förskolan och grundskolan, samverkan med forskarskolan PROFS där doktorander driver utvecklingsarbete tillsammans med förskolor samt BRIDGE – ett K2 Erasmus-projekt om Välbefinnande i skolan, där universitetet är en deltagande part tillsammans med andra europeiska länder. Barn- och utbildningsförvaltningens anpassade grundskola, socialförvaltningen och Luleå tekniska universitet fortsätter det treåriga projektet "Att hitta sin plats i livet" som startade 2022. Syftet är att elevernas i existentiella hälsa ska öka, att ge bättre livskvalitet och grund

för delaktighet i samhället och att därmed ge bättre förutsättningar för lärande.¹

2.17 PISA 2022

För åttonde gången genomfördes år 2022 OECD:s internationella kunskapsundersökning PISA (Programme for International Student Assessment). Eleverna gör ett datorbaserat prov och en enkät. Skolornas rektorer svarar dessutom på en skolenkät. Studien undersöker 15-åriga elevers kunskaper i matematik, läsförståelse och naturvetenskap. 81 länder eller regioner deltog i PISA 2022, varav 37 av 38 OECD-länder. För Sveriges del handlar det om ett representativt urval om drygt 6 000 elever från 250 grundskolor och 17 gymnasieskolor.

Resultatet för PISA 2022 visar att elever i Sverige har försämrat sina resultat i matematik och läsförståelse, men inte i naturvetenskap jämfört med PISA 2018. Nu ligger de svenska resultaten i matematik och läsförståelse på samma nivåer som 2012. Trots att de svenska resultaten blivit sämre så ligger Sverige fortsatt över genomsnittet i OECD i alla tre ämnesområden, vilket beror på att flertalet OECD-länder också försämrat sina resultat i matematik och läsförståelse.

2.18 Utredningsuppdrag

Genom plan och budget 2024–2026 har nämnden tilldelats tre utredningsuppdrag. Det första handlar om att öka antalet lärare i grundskolan, vilket kommer tas med i budgetarbetet för 2025 och 2026.

Det andra är ett uppdrag om att införa en kulturgaranti för barn i Luleå genom samarbete mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen. Barn och utbildningsnämnden och Kultur och fritidsnämnden har beslutat att kulturgarantin ska införas i Luleå kommun från 2024.

Den tredje handlar om att öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen. Utredningen är pågående, men här inväntas statliga satsningar och ärendet kommer därför inte att tas med i budget inför 2025.

Ekonomi

I det stora hela har ekonomin påverkats genom det senaste årets prisökningar med exempelvis höjda livsmedelspriser, förändrat ränteläge, krig i Europa samt följdverkningar i ekonomin efter pandemin som fortfarande dröjer sig kvar. Trots det har barn- och utbildningsnämnden ändå, efter vissa tillskott och korrigeringar, en budget i balans inför 2024.

3 Framtiden

Den samhällsomvandling som pågår med stora näringslivssatsningar i Luleå med omnejd påverkar arbetsmarknaden, men också befolkningstillväxten där Luleå förväntas växa och få fler invånare. Detta skulle kunna innebära såväl behov av fler platser inom förskola och skola som utökat ekonomiskt utrymme för kommunen. Barn- och utbildningsnämnden möter samhällsomvandlingen bland annat genom en satsning på engelskspråkig utbildning i åk 4-9 utifrån svensk läroplan på Luleå International School i centrum. Satsningar görs även på internationaliseringsarbetet inom alla skolformer, där arbetssätten inom förvaltningen medvetet har vässats för att förenkla tex utbytesprojekt inom EU:s Erasmus+ program.

I Luleå kommuns omvärldsrappport konstateras att Sverige fortfarande har en hög social jämlikhet men att skillnaderna i levnadsförhållanden ökar. Att satsa tidigt och där behoven är som störst är fortsatt viktigt så väl för demokratin som för den ekonomiska hållbarheten, där kommunen kommer att behöva all arbetskraft i framtiden. Förskolans och skolans kompensatoriska roll blir i och med detta allt viktigare. Att minska skillnader mellan olika befolkningsgrupper och områden och satsa där behoven är som störst blir än mer betydelsefullt. Att främja likvärdighet är prioriterat och genomsyrar arbetet inom förvaltningen. Det är, och ska även fortsättningsvis vara, bra att växa upp i Luleå. Under kommande år görs en hel del satsningar i förvaltningens verksamheter för att bibehålla och ytterligare utveckla kvaliteten.

Förskola

Förskolan fortsätter arbetet med strategiska satsningar inom lärmiljö, språkutveckling och ledning & styrning för ökad kvalitet och likvärdig utbildning. Förskollärare stöttas i sin yrkesprofession genom att 60 förskollärare på betald arbetstid deltar i en skraddarsydd uppdragsutbildning om 7,5 högskolepoäng i samverkan med lärarutbildningen vid Luleå tekniska universitet. Även rektorerna deltar i utbildningen för att säkra och förankra kursens innehåll i det systematiska kvalitetsarbetet. Förskolan genomför också en satsning för att erbjuda de medarbetare som saknar barnskötarexamen en sådan utbildning på betald arbetstid.

Grundskola

Inom grundskolan är det fokus på tre långsiktiga utvecklingsområden - tillgängliga lärmiljöer, undervisningens kvalitet och styrning och ledning. Grundskolan fortsätter under 2023 också sitt stärkta fokus på elevernas skolnärvaro, vilket är centralt både för välmående och skolresultat. Man arbetar också medvetet och strategiskt med resursfördelning, fördelning av statsbidrag och personella resurser och grundskolans prioriteringar av riktade åtgärder i samverkan med Resurscentrum.

Kompetensförsörjning

I Luleå kommuns omvärldsrappport konstateras att kompetensförsörjning blir en allt större utmaning. Detta beror både på en demografisk förändring med ökad andel äldre i befolkningen och på att samhällsomvandlingarna i kombination med stora näringslivssatsningar kommer att behöva mycket arbetskraft. För förvaltningen tillkommer även utmaningen i att det inte utbildas lika många lärare och förskollärare i landet som det kommer att behövas framöver.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen arbetar strategiskt med kompetensförsörjning utifrån perspektiven attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens. Det senaste året har flera insatser gjorts och flera planeras vidare. En stor förändring är att frågan om tillgång till korttidsvikarier, ett flerårigt arbetsmiljöproblem, nu är löst. Tillgången av vikarier är nu betydligt högre och förväntas ge effekt i form av högre attraktionskraft som arbetsgivare och bättre arbetsmiljö för de anställda under kommande år.

Vidare kan konstateras att det ekonomiska läget blir svårare. Pandemin ledde till prisökningar, och kriget i Ukraina och Israel/Gaza samt annan oro i världen har ytterligare ökat på detta. Vi går in i en lågkonjunktur samtidigt som kostnaderna för pensioner (till följd av höjt prisbasbelopp) ökat kraftigt sedan förra året. Barn- och utbildningsförvaltningen har dock en budget i balans inför 2024, och har bland annat använt sig av nya arbetssätt kopplat till digital utveckling i samband med

skolskjutsansökningar för att på så sätt kunna finansiera andra satsningar. Man har också sökt och blivit beviljad projektmedel för en rad viktiga satsningar. Ett exempel är PIS, prevention i samverkan, där förvaltningen i samverkan med Socialtjänsten arbetar med stärkt samverkan mellan skola och socialtjänst för att tidigt uppmärksamma och främja skolnärvaro, öka den psykiska hälsan, förebygga normbrytande beteende och uppmärksamma utsatthet. Ett annat exempel är ett samarbetsprojekt med Kultur- och fritidsnämnden samt Rädda barnen där insatser riktade till barn i Hertsöns område görs. Fler trygga mötesplatser skapas där idrott och kultur kan ge fler unga mer jämlika förutsättningar och möjlighet till god social, psykisk och fysisk hälsa.

Ytterligare en omvärldsfaktor som påverkar kommunen som helhet är klimathotet och den ökande halten koldioxid i atmosfären. Att hantera klimatutmaningen genom att öka farten i omställningen till att bli en klimatneutral kommun blir avgörande för framtiden. Här arbetar Barn- och utbildningsnämnden aktivt med att erbjuda näringsriktig klimatsmart skolmat, via menyer som tas fram i samverkan med barn och elever. Barnens och elevernas ökade delaktighet i utformningen av menyerna och i måltidsituationerna innebär förhoppningsvis både att barnen och eleverna ska tycka om maten, och känna att deras röster blir hörda. Arbetet kan i förlängningen bidra till den omställning som samhället behöver göra för att ändra normer kring mat och ätande på ett sätt som gör att kosthållningen blir hållbar ur klimatperspektiv.

Det nya nationella kvalitetssystemet för skolväsendet kommer att påverka och styra förvaltningens systematiska utvecklingsarbete för ökad kvalitet. Då de nya riktlinjerna och allmänna råden kommer under 2024 blir det tydligare vad och hur dessa får effekter för arbetet men även hur det kan bli ett stöd i utvecklingsarbetet för ökad kvalitet.

4 Personal

Inom barn- och utbildningsförvaltningen är den totala sjukfrånvaron något lägre än föregående år, totalt 7,02% i jämförelse med 7,55% 2022, ett mönster som även kan ses inom kommunen totalt. Förvaltningen ligger i nivå med hela kommunen som för 2023 har en sjukfrånvaro på 6,99%. Korttidsfrånvaron är lägre än föregående år, vilket också följer trenden i hela kommunen. Korttidsfrånvaron är 3,45% totalt inom förvaltningen.

Vikarietillsättningen är fortsatt positiv, tillsättningen är stabil och hög under hela året 2023. Förvaltningen har sedan augusti 2022 anlitat extern aktör för tillsättning av vikarier vilket gett en kraftig förbättring i tillsättningen, för hösten 2022 var snittet 74% och för helåret 2023 87%. Vikarietillsättningen är en grundförutsättning för en god arbetsmiljö.

Antalet månadsanställda motsvarar ungefär samma antal som föregående år, totalt 2 237 tillsvidareanställda vilket är 25 fler än året innan. 82% av de anställda är kvinnor, snittet i hela kommunen är 77% kvinnor. Förvaltningen har även 317 personer som är månadsanställda på visstidsanställningar vilket är 47 färre än året innan. Totalt sett har förvaltningen då något fler tillsvidareanställda än tidigare vilket kan bero på att verksamheten anställt personal istället för att ta in vikarier.

Medelåldern är 48,6 år inom BUF, vilket är i nivå med tidigare år och kommunen som helhet har en medelålder på 47,3 år. 58% av de tillsvidareanställda är mellan 40–59 år, i kommunen som helhet är den siffran 55%.

Från förvaltningen har 132 personer slutat och gått externt, pensionärer exkluderade, vilket är i nivå med föregående år. Totalt i kommunen har 510 personer slutat. Förvaltningens andel av personal som slutat i kommunen totalt under året uppgår till 26%. Förvaltningen står för 37% av kommunens hela personal så utifrån det är bedömningen att förvaltningen ligger relativt lågt i förhållande till totalen. Positivt är att nyanställningar via extern rekryteringsväg är fortsatt hög, 113 personer, även om den är något lägre än föregående år då det var en topp på 135 personer, 2021 var siffran 97 personer. I kommunen som helhet är det en ökning av nyanställningar via extern rekryteringsväg.

5 Intern kontroll

Internkontrollen ska säkerställa att verksamheten efterlever lagar och författningar som gäller för verksamheten samt att den bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fastställts.

Organisationen för den interna kontrollen inom barn- och utbildningsnämnden är ändamålsenligt uppbyggd. Kansliet inom förvaltningen håller samman processen internkontroll med både förvaltningens ledningsgrupp och nämnd. 2023 har kommunens verksamhetssystem Stratsys använts för uppföljning av den interna kontrollplanen.

Förvaltningen gör riskanalyser för de flesta av förvaltningens processer. Riskanalyserna delges nämnden. Förvaltningen lyfter fram vissa processer/delprocesser som nämnden analyserar och nämnden gör även självständig analys av risker. Kommunstyrelsens obligatoriska kontrollmoment riskvärderas och analyseras och de kontrollmoment som blir högt riskvärderade blir del av nämndens internkontrollplan. Uppföljning och åtgärder beskrivs i rapporten för uppföljningen av internkontrollplanen per tertial.

Det finns en rutin för arbetet som upplevts fungera bra. Det pågår just nu en granskning från KPMG på uppdrag av kommunrevisionen, vilken kan komma att visa på fortsatta utvecklingsbehov. Processen kommer att ses över vidare i samband med förvaltningen nu ska stötta både Barn- och utbildningsnämnd samt Arbetsmarknads- och gymnasienämnd.

Bedömningen är att internkontrollen utifrån förutsättningarna fungerat tillfredsställande.

Under 2023 bestod interkontrollen av fyra kontrollmoment; Åtgärder mot kränkande behandling, Kontroll av informationsförvaltning, Resurscentrums elevhälsas möjlighet att tillgodose behovet av stöd som rektor efterfrågar samt Efterlevnad av rutiner kring frånvarouppföljning. Följande kontrollmoment avslutades; Åtgärder mot kränkande behandling, Resurscentrums elevhälsa samt Kontroll av informationsförvaltning. Internkontrollmomenten avslutas 2023.

För ytterligare information se rapport *Uppföljning Internkontroll 2023*.

6 Ekonomisk redovisning

6.1 Driftsredovisning

Driftsredovisning (tkr)	Utfall Dec 2023	Utfall Dec 2022	Budget Dec 2023	Utfall - budget Dec 2023	Prognos Helår Dec 2023	Budget Helår Dec 2023	Prognos - budget helår Dec 2023	Utfall 2022
Nettokostnader	2 091 250	1 933 399	2 075 671	-15 579		2 075 671		1 933 399
Kommunbidrag	2 075 671	1 946 960	2 075 671	0		2 075 671		1 946 960

Kommentar till driftsredovisningen

Kommentar utfall

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett negativt resultat för året uppgående till -15,6 mkr, eller motsvarande -0,8% av totalt kommunbidrag. Årets negativa resultat förklaras huvudsakligen av grundskolans utökade modulkostnader (13,2 mkr), även Hertsöskolans fuktskada har genererat viss merkostnad uppgående till (1,3 mkr) i form av sanering och flyttkostnader. Barn- och utbildningsnämndens resultat exkluderat dessa poster uppgår till -1,1 mkr.

Nämndens resultat har försämrats från tidigare rapporterad prognos i oktober med -10,6 mkr. Den huvudsakligen förklaringsberor på större negativ avvikelse inom grundskolans verksamhetsområde med -5,4 mkr och förskolans verksamhetsområden med -3,3 mkr.

Grundskolans resultat har försämrats med -5,4 mkr från den tidigare prognosen på -24,9 mkr. Totalt redovisar skolformen ett underskott för året uppgående till -30,3 mkr, eller motsvarande -3,3% av tilldelad ram. Rektorskollektivets resultat blev sämre än bedömt med drygt 2 mkr och merkostnader för moduler har överskridit tidigare prognos med nästan 3 mkr på grund av högre kostnader för grundläggningsarbete.

Redovisat resultat inom förskolans verksamhetsområde har försämrats med totalt -3,3 mkr från tidigare rapporterad prognos på 5 mkr. Totalt redovisar skolformen ett överskott på 1,7 mkr för året. Förklaring till försämringen kan härledas till ökat underskott inom rektorskollektivet genom ökade vikariekostnader i verksamheten under årets sista månader. Positivt för kvalitén i verksamheten är däremot att tillsättningsgraden av vikarier har ökat kraftigt, vilket numera uppgår till cirka 90%.

Inom förvaltningens område redovisas interna resultatavvikelser. Fyra av fem verksamhetsområden redovisar budget i balans, gymnasieskolan 5,7 mkr, gemensamma resurser 4,5 mkr, resurscentrum 2,9 mkr och förskolan 1,7 mkr. Grundskolans redovisar en negativ avvikelse med -30,3 mkr varav -14,5 mkr kan förklaras av merkostnader för att få nya moduler på plats och flytt- och saneringskostnader för Hertsöskolan. Exkluderat extraordinära merkostnader för lokaler redovisar grundskolan ett resultat uppgående till -15,8 mkr, eller motsvarande 1,7% av tilldelad ram i grundskolans verksamhetsområde.

Kommentarer per verksamhetsområde:

Gemensamma resurser (total omslutning 133 mkr, eller motsvarande 6% av totalt budget), där IT/ADM (skolskjuts), HR/EK, kansli och ledning ingår, redovisar ett positivt resultat på 4,5 mkr för året, eller motsvarande 3,3% av budgetomslutningen.

Överskottet beror huvudsakligen av den inflationskompensation på 2,5 mkr som gavs i budget till nämnden, denna har behållits centralt för att delvis kunna möta nämndens ökade kostnader. Kostnader för avskrivning och internränta, det vill säga kapitalkostnader redovisar överskott på 2,2 mkr mot tilldelad budget. Detta beror på minskade inköp under året.

Förskolan (total omslutning 484 mkr, eller motsvarande 23% av total budget) redovisar ett positivt resultat på 1,7 mkr, vilket motsvarar 0,3% av budgetramen. Redovisat resultat inom förskolans verksamhetsområde har försämrats med totalt -3,3 mkr från tidigare rapporterad prognos på 5 mkr. Anledningen till att överskottet blev lägre än bedömt beror huvudsakligen på oväntat höga vikariekostnader under årets sista kvartal.

Att förskolan redovisar överskott beror framför allt på två faktorer; ett sent tillkommet statsbidrag och att antalet barn i fristående förskolor har varit betydligt lägre än budgeterat.

Gemensamma resurser inom förskolan

2023 avslutas med ett överskott på 7,7 mkr för de gemensamma resurserna. Överskottet beror främst på ett sent tillkommande statsbidrag som blev känt strax före semestern. Ett tillskott på 4,4 mkr för kvalitetshöjande åtgärder vilket först betalades ut till förskolan i augusti. Ytterligare faktor är att antalet barn i fristående verksamheter varit betydligt lägre än bedömt, vilket bidragit till ett överskott på 4,7 mkr. Huvudförklaring är att Innovitaskolans förskola har inte utökat sin verksamhet i linje med nämndens godkännande för utökning av verksamheten. Andra bidragande anledningar till överskottet är att förskolan inte har haft några omställningskostnader under 2023. Kostnaderna för arbetskläder har varit lägre, i och med att en stor andel av vikarierna inte längre är

anställda vid Luleå Kommun. Interna banken i skolformen redovisar underskott relaterat till fler inskrivna barn i verksamheten.

Rektorerna inom förskolan

Rektorerna redovisar ett sammantaget underskott på -6 mkr. Senaste prognosen låg på -1,5 mkr. Det är främst vikariekostnaderna, som har varit överraskande höga under årets sista kvartal, särskilt november och december månad, som bidraget till det försämrade resultatet för rektorerna i förhållande till prognosen. Under fjolåret hade förskolan vikariekostnader via bemanningsföretag för 3,0 mkr i december. 2023 låg vikariekostnaden på 5,6 mkr samma period. Det är en ökning motsvarande cirka 90%. Tillsättningsgraden av vikarier har emellertid ökat från cirka 70% till cirka 90% under samma period, vilket är positivt kopplat till utökad kvalitet i verksamheten. Semesterkostnaden i december 2023 är hög, men inte i närheten av de semesterkostnadsnivåer som varit de senaste åren. Julafton 2023 har exempelvis legat bättre i förhållande till röda dagar, ur ett arbetstagarperspektiv. Det har dock förekommit en pandemivåg sedan slutet av oktober som har löpt över november månad och in i december månad, som inneburit stor frånvaro i personalstyrkan. Det har även varit många anställda i förskolan som har varit hemma för vård av sjuka barn. En annan orsak till de ökade vikariekostnaderna kan vara att fler anställda nyttjat semesteruttag vid tidpunkter då det finns färre barn i verksamheten som exempelvis under jullovet. Ytterligare ett skäl till de generellt ökade vikariekostnaderna kan vara att det finns fler barn under fler timmar i verksamheten jämfört med tidigare år. Till exempel minskar andelen barn med föräldraledig vårdnadshavare med 15% i både kommunala och fristående verksamheter. Fler heltidsplacerade barn innebär att vikariebehovet ökar.

Ytterligare en förklaring till de ökande kostnaderna hos rektorer kan vara att antalet barn med extra ordinarie stödbehov beskrivs som ökande av rektorerna. Detta mönster syns även i samband med inkomna ansökningar om tilläggsbelopp.

Totalt redovisar 19 av förskolorna (35%) redovisar överskott och 35 förskolor (65%) redovisar underskott. Det är stora skillnader på de ekonomiska resultaten på enhetsnivå. 12 förskolor (22%) har resultat över 100 tkr och 27 förskolor har resultat under 100 tkr (50%). Ju mindre en enhet är, desto större blir behovet av att utöka bemanningen, eftersom det inte finns samma möjligheter till samarbete vid en mindre enhet. För en förskola som har tre eller sex anställda är det avgörande att ha fungerande personal för att ha en ekonomi i balans men ett behov av att utöka bemanningen är ekonomiskt kännbart i alla verksamheter. Det bedöms bidra till förskolornas förmåga att ha en ekonomi i balans.

Barn- och utbildningsnämndens största verksamhetsområde är **grundskolan** med en omslutning om 907 mkr (motsvarande 44% av total budget). Organisatoriskt består grundskolan av tre skolområden.

Grundskolans redovisade resultat uppgår till -30,3 mkr vilket är en försämring från årets sista prognos (-24,9 mkr) med drygt 5 mkr. Det försämrade resultatet beror dels på att rektorskollektivet inte levererat på de ekonomiskt uppsatta målen, dels att den tidigare aviserade kostnadsprognosen för markarbete kopplat till fastighetsmodulerna blivit dyrare än tidigare bedömning. För att kunna sätta redovisat underskott i perspektiv kan det vara värt att först justera resultatet för merkostnader som beslutats trots att grundskolan saknar budget. Slutsatser från lokalplaneringen har bland annat inneburit att grundskolan beslutat att hyra in tre moduler, placerade på Mariebergsskolan, Örnässkolan och på Tunaskolan. Utöver stigande hyreskostnader (från december) uppgår grundläggningen och etableringen för modulerna till 13,2 mkr. Dessa merkostnader är både obudgeterade och okompenserade, det finns alltså inte någon möjlighet att påverka den avvikelser. Grundskolan har även andra fastighetsrelaterade merkostnader som sanering av den fuktskadade Hertsöskolan (1,3 mkr), utökad wifi (1,0 mkr), högre debitering av hallhyror (0,3 mkr) samt anpassad skolas flytt från Tunaskolan till Östra skolan (0,2 mkr).

Därutöver har grundskolans kostnader för bussresor (verksamhetsresor) stigit under hösten i och med nya upphandlade avtal vilket inneburit en merkostnad på 0,9 mkr.

Internbanken som kan sägas utgöra grundskolans budget för elevvolym och demografiprognos för hösten redovisar ett underskott på -5,6 mkr. Fler inskrivna fritidsbarn samt fler elever på anpassad skola gör att volymbudgeten inte räckt till.

Ett nyanserat resultat, justerat för moduler och Hertsöskolans fuktskada, uppgår till -15,8 mkr och motsvarar ett underskott om -1,7% av grundskolans totala budget. Grundskolans justerade resultat (-15,8 mkr) förklaras i stort av att rektorerna, i synnerhet på område 3 (Centrum-Notviken-Bergnäset-Sörbyarna), inte anpassat sin bemanning till rådande elevunderlag, statsbidrag och strukturbidrag. Sett till grundskolans resultatutveckling över tid är det tydligt och utmanande att trenden med redovisade underskott är på väg att bli bestående.

Resurscentrum (total omslutning 217 mkr, eller motsvarande 11% av total budget) består av; metodutvecklare och skolpsykologer, kulturskola, skolkuratorer och skolsköterska, modersmålsenheten samt måltidsverksamhet. Totalt uppgår måltidsverksamheten till cirka 60% av Resurscentrums totala budget.

Resurscentrum redovisade resultat uppgår till 2,9 mkr, varav elevhälsa, modersmål och Kulturskola gemensamt redovisar 2,4 mkr respektive skolmåltider 0,5 mkr. Resurscentrums prognos för 2023 uppgick till 2,4 mkr, det är därmed en liten prognosavvikelse.

Gymnasieskolan (total omslutning 331 mkr, eller motsvarande 16% av total budget) redovisar ett positivt resultat för året uppgående till 5,7 mkr, eller motsvarande 1,7% av tilldelad budgetram. Resultatet ligger i linje med tidigare rapporterade prognos på 7 mkr. Det som förklarar att resultatet blev aningen sämre med -1,3 mkr beror huvudsakligen på en försämring av det interkommunala nettot inom skolformen. Här prognosticerades tidigare ett +/- resultat mot tilldelad budgetram, vid årets slut redovisade en negativ avvikelse på - 1,0 mkr. Förklaringen till det negativa interkommunala nettot; beror på att färre elever studerar i Luleå gymnasieskola från kommunerna inom fyrkanten, det vill säga Boden, Piteå, Älvsbyn.

Positivt är att rektorskollektivet bedriver en verksamhet med budget i balans. Totalt redovisar de tio rektorsområdena ett överskott på totalt 4,4 mkr för året. Sju av tio skolenheter, eller motsvarande 70% redovisar en verksamhet med en balanserad ekonomi och tre skolenheter redovisar negativa resultat. En av skolenheterna med negativ prognos har ett minskat elevantal, vilket i sin tur försvårar det ekonomiska planeringsförutsättningarna. Störst utmaningar finns inom det samhällsvetenskapliga programmet med betydligt färre sökande och ett större avhopp av elever.

Gemensamma resurser redovisar överskott uppgående till 2,3 mkr i skolformen mot tilldelad budgetram. Huvudsakligen beroende på överskott i den interna banken och vakanser.

6.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning (tkr)	Utfall Dec 2023	Utfall Dec 2022	Budget Dec 2023	Utfall - budget Dec 2023	Prognos Helår Dec 2023	Budget Helår Dec 2023	Prognos - budget helår Dec 2023	Utfall 2022
Barn- och utbildningsnämnd	15 631	24 758	62 633	47 002		62 633		24 758
Summa	15 631	24 758	62 633	47 002		62 633		24 758

Kommentar till investeringsredovisning

Kommentar årets utfall

Investeringsutfallet för perioden uppgår till 15,6 mkr. Investeringar av inredning och verksamhetsutrustning inom förskola, grundskola och gymnasiet utgör 6,8 mkr av årets totala utfall. Förvaltningens IT-investeringar i form av Chromebooks till grundskolan och iPads till både grund- och förskola uppgår till 2,7 mkr och investeringsutfallet för myndighetskrav uppgår 2,2 mkr. Mindre förvaltningsövergripande lokalanpassningar har genomförts för 2,8 mkr vilket bland annat är investering av hjärtstartare till alla grundskolor, nya staket till förskolor samt inredning till Luleå kommuns servicecenter. Planerade strukturåtgärder (49 mkr) i form av nya skol/förskolelokaler har inte påbörjats under året, därav en större avvikelse mot tilldelat investeringsutrymme.

7 Bedömning måluppfyllelse

Mål	
■ Alla barn och elever får jämlik utbildning	Bedömning utifrån tre röda och tre gröna mått/mätetal
● Alla barn och elever får jämställd utbildning	Bedömning utifrån två röda, tre gröna och ett ej bedömt mått/mätetal
● Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat	Bedömning utifrån tre gröna mått/mätetal
● Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare	Bedömning utifrån fyra gröna mått/mätetal

8 Måluppföljning – Analys

8.1 MÅL Alla barn och elever får jämlik utbildning

Bedömning ■

Analys

En förskola och skola som säkerställer likvärdighet och arbetar kompensatoriskt är grundläggande förutsättningar för ett jämlikt Luleå där invånarna har och får arbete. Att klara grundskolan och gå vidare och genomföra gymnasieutbildning är viktigt och ofta avgörande för framtida möjligheter att få arbete.

Målet syftar till att uppnå portalparagrafen i Skollagen:

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Inom målet barn och elever får jämlik utbildning har barn- och utbildningsnämnden beslutat om fem målliknande mätetal:

- Barngruppers storlek ska inte öka
- Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn får bra stöd i förskolan ska vara fortsatt hög
- Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan ska öka
- Skillnaderna mellan grundskolorna avseende andel elever behöriga till gymnasieskolan ska minska
- Genomströmningen i gymnasieskolan, examen inom 3 år, ska öka

Nämnden har även beslutat om ett så kallat kvalitativt mått: En bedömning av hur arbetet går för enheterna med att identifiera utvecklingsbehov och/eller genomföra utvecklingsinsatser kopplat till arbetet med att utveckla en tillgänglig lärmiljö, utifrån fysiskt, socialt och pedagogiskt perspektiv.

Uppföljning:

Förskolan

Förskolan arbetar målmedvetet och ihärdigt för en jämlik och likvärdig utbildning. Det syns exempelvis i de prioriterade områden för samtliga förskolor där likvärdighet är ett paraply för att utveckla Lärmiljöer, arbeta med Språkutveckling samt ha fokus på ledning och styrning. När det gäller fördelning av legitimerade förskollärare på förskolorna är mönsterbilden att det finns på samtliga förskolor, det vill säga ur ett kompensatoriskt perspektiv har alla barn tillgång till välutbildad personal både i form av yrkesutbildade barnskötare och legitimerade förskollärare. När vårdnadshavare svarar på frågan om de upplever att deras barn får det stöd som barnet behöver i förskolan så svarar 94,8% att det stämmer bra eller ganska bra. Det är en ökning från föregående år (94,4). Vårdnadshavare till flickor är lite mer nöjda; flickors föräldrar svarar till 96,3% bra eller ganska bra, pojkars föräldrar till 94,5%. Variationen mellan förskolor är stor när det gäller svarsfrekvens. Åtgärder vidtas för att öka svarsfrekvens genom att enkäten blir en avslutande del av utvecklingssamtalet. 2023 har barngruppsstorleken noterats till 16,2, vilket är en minskning från föregående år. Barngruppernas storlek har över tid legat ganska stabilt kring 16,4–16,7 barn per barngrupp, Barngruppernas storlek är viktig för att förskolan och dess rektor ska kunna organisera utbildning och undervisning så klokt som möjligt. Därutöver uppmärksammas att en jämlik utbildning påverkas av faktorer som att barn i behov av stöd får det stöd som behövs samt personalens närvaro, dvs sjukfrånvaro, som påverkar undervisningens och utbildningens kvalitet. Förutsättningarna är utöver behörighet och pedagogernas kompetens även lokaler, lärmiljöernas utformning och möjligheter att arbeta med önskade grupperingar, exempelvis dela in barnen i mindre grupper under dagen, som förskolan vill för att skapa goda förutsättningar för barnens lärande och utveckling.

Grundskolan

Gymnasiebehörighet för samtliga elever har minskat från 89,3 % vt 2022 till 86,6 % vt 2023. Senast gymnasiebehörigheten var kring 86 % var för fem år sedan, 2018. Då låg den på 86,5%. Minskningen av andelen pojkar som är behöriga till gymnasiet bidrar till den lägre totala gymnasiebehörigheten. Andel behöriga pojkar har minskat från 91,6% till 85,3 % från att de tidigare tre läsåren ökat med 5 procentenheter.

Det är viktigt att påminna sig om att de elever som gick ut årskurs 9 våren 2023 under större delen av högstadietiden varit påverkade av pandemin. Den största konsekvensen av pandemin var högre frånvaro bland eleverna till följd av restriktioner för att begränsa smittspridningen. Men undervisningens kvalitet påverkades också av frånvarande personal. När personal/lärare varit frånvarande har svårigheten att finna vikarier medfört att befintlig personal, som exempelvis har stödjande funktioner, behövt ersätta lärare i klass. Det i sin tur har lett till att planerat stöd till enskilda elever inte alltid kunnat genomföras enligt plan.

Den skola som har höjt sina resultat mest är en liten skolenhet där ett fåtal elever gör stort procentuellt avtryck. De skolor som har sjunkit mest och som i år har lägst andel behöriga elever har tagit emot en stor andel nyanlända elever som helt eller delvis saknat skolbakgrund. Även ohälsa och skolfrånvaro hos elever beskrivs som en orsak till att elever inte når gymnasiebehörighet. Stora insatser har gjorts för att stötta eleverna, till exempel har förberedelseklasser startats för de elever som haft bristfällig eller ingen skolbakgrund.

Grundskolan arbetar, liksom de andra skolformerna, systematiskt med kvalitetsarbete. Man kartlägger nuläge, analyserar resultat och behov av utvecklingsinsatser, genomför utvecklingsinsatser och utvärderar desamma. Arbetet sker både på enhetsnivå och på övergripande

nivå för hela organisationen. Grundskolans övergripande utvecklingsområden som prioriterats de senaste åren är undervisningskvalitet, ledning och styrning samt tillgängliga lärmiljöer. Samtliga områden har stor påverkan på resultaten och på likvärdigheten. Utförligare analys presenteras i grundskolans kvalitetsrapport senare under hösten, samt vid helårsuppföljning, då skolornas kvalitetsrapporter är färdiga och den nationellt säkerställda statistiken finns tillgänglig.

Gymnasiet

Nämndens mål är att genomströmningen i gymnasieskolan, examen inom 3 år, ska öka. Tyvärr är trenden negativ, från 75,1 % föregående år till 71,1 % för 2023. Skillnaden mellan könen är försumbar.

Andel elever som tar gymnasieexamen har sjunkit med två procentenheter per år sedan 2021.

Utfallet för läsåret 22/23 är 84 %. Fler elever från högskoleförberedande program än från yrkesförberedande program tar examen inom tre år (85 % jämfört med 81 %).

Gymnasieskolan har identifierat att svårigheter i matematik är en av de stora orsakerna till att elever inte når gymnasieexamen, trots omfattande stöd. En åtgärd från 2024 är att tillsätta tre förstelärartjänster i matematik som ska bidra till förändring.

Gymnasiets resultat är, liksom grundskolans, troligtvis starkt påverkat av pandemin.

Avgångseleverna 22/23 började gymnasiet när pandemins påverkan på samhället var stor, hösten 2020. De olika programmen organiserade studierna på olika sätt för åk 1 med delvisa distansstudier.

Gymnasiets personal konstaterar efter pandemin att studier bedrivs bäst på plats i skolan. Delvisa distansstudier gör skolanknytningen sämre och ger eleverna sämre chanser att klara utbildningen.

Gymnasiet arbetar, precis som övriga skolformer, systematiskt med kvalitetsarbete. Man kartlägger nuläge, analyserar resultat och behov av utvecklingsinsatser, genomför utvecklingsinsatser och utvärderar desamma. Arbetet sker både på enhets/programnivå, och på övergripande nivå för hela organisationen. På övergripande nivå arbetar man till exempel med kvalitetsdialoger, där rektorerna och några av deras närmsta medarbetare möter andra rektorer med medarbetare, och gemensamt arbetar med analys av olika dilemman i verksamheten. Erfarenhetsutbytena leder till lösningsförslag och utvecklingsinsatser. Förutom att bidra med stöd i de olika situationerna så ger dessa dialoger även information till gymnasieledningen, varpå strategier på övergripande nivå tas fram.

Nämnden har även beslutat om ett så kallat kvalitativt mått: En bedömning av hur arbetet går för enheterna med att identifiera utvecklingsbehov och/eller genomföra utvecklingsinsatser kopplat till arbetet med att utveckla en tillgänglig lärmiljö, utifrån fysiskt, socialt och pedagogiskt perspektiv.

Lärmiljöer

Området lärmiljöer upplevs som angeläget och prioriterat av förskolor, grundskolor och gymnasieskolan. Verksamheterna har identifierat utvecklingsbehov inom respektive verksamhet och har utvecklingsinsatser kopplat till utvecklingsarbete för en tillgänglig lärmiljö. Goda och välorganiserade processer beskrivs som en framgångsfaktor inom samtliga verksamheter. Stöd Att utgå från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet anges i allt högre grad inom fältet.

Ledningens synkroniserade och samverkande arbete för att organisera och leda resurser lyfts som viktigt. Systematiskt insamlade underlag för reflektions- och analysarbete består av såväl skriftliga underlag som dialoger i olika konstellationer och nivåer över tid. Strategier och arbetssätt där barn och elever ges möjlighet att vara delaktiga och aktiva i sitt eget lärande gällande lärmiljöer är

viktigt.

Arbetet och insatserna sker i hög grad i samverkan med stödresurser som Elevhälsa, Resurscentrums stödfunktioner, förstelärare och andra stödjande roller och funktioner inom flera fält.

Det finns behov av kompetensutvecklande insatser inom tillgänglig lärmiljö i form av exempelvis hur man kan bredda basen (kunskaperna) så att förskolorna blir än bättre på att möta barn med utmaningar. Den sociala oro som finns i samhället avspeglas också i skolans verksamhet med exempel på normlöst beteende i olika former, vilket än mer pekar på vikten av att samverka och att alla måste hjälpas åt. Fortsatt arbete pågår för att utveckla och stärka samverkan mellan elevhälsa och lärare. Investeringar för fysisk lärmiljö, t. ex. elevcaféer för vuxennärvaro och social gemenskap. Stödjande funktioner som Resurscentrums barn- och elevhälsa, Kulturskolan och IT-administrationen beskriver pågående utvecklingsarbeten och insatser som syftar till att barn och elever får ytterligare förutsättningar för en jämlik utbildning. Behov identifieras genom omvärldspåverkan (digitalisering, AI etc) och i samverkan. Resurscentrums samverkansarbete sker kontinuerligt tillsammans med förskola och grundskola. IT-administrationens samverkan sker genom den organiserade IT-rådsstrukturen samt med IT-utvecklare som finns inom respektive verksamhet. Den snabba digitaliseringen möjliggör samtidigt som den väcker nya och inte alltid förutsägbara behov och utmaningar som påverkar såväl den direkta lärmiljön, undervisningen och möjligheterna att bygga korrekta och relevanta underlag för verksamhetens analysarbete i det systematiska kvalitets- och utvecklingsarbetet.

8.2 MÅL Alla barn och elever får jämställd utbildning

Bedömning ●

Analys

Målet syftar både till att uppnå portalparagrafen i Skollagen (utifrån att barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt, oavsett om de är pojkar eller flickor) och till att uppnå läroplanernas skrivningar om jämställdhet.

Jämställd utbildning är ett av regeringens jämställdhetspolitiska delmål, och likaså ett av Barn- och utbildningsnämndens mål. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. Läroplanerna slår fast att förskolan och skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur förskolan och skolan organiserar utbildningen, hur barn och elever blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att barnen och eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Inom målet barn och elever får jämlik utbildning har barn- och utbildningsnämnden beslutat om fem målliknande måttetal:

- Minska flickors upplevelse av stress över skolarbetet alltid eller ofta, årskurs 7
- Minska flickors upplevelse av stress över skolarbetet alltid eller ofta, gymnasiet

- Pojkarnas meritvärde i grundskolan ska öka
- Flickors behörighet till gymnasiet ska öka
- Pojkarnas betygsvärde i gymnasieskolan ska öka

Nämnden har även beslutat om ett så kallat kvalitativt mått: En kvalitativ bedömning av hur arbetet går för enheterna med att identifiera utvecklingsbehov och/eller genomföra utvecklingsinsatser kopplat till arbetet med att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling

Uppföljning:

Grundskola

Pojkar som grupp har lägre meritvärden än flickor som grupp och det senaste läsåret har skillnaderna, enligt preliminär lokal statistik, ökat ytterligare något. Flickors meritvärden har enligt preliminära siffror sjunkit från 244,2 till 238,9 medan pojkars har sjunkit från 223,5 till 213. Pojkars meritvärde har detta läsår alltså sjunkit drygt tio procentenheter medan flickors har sjunkit med 5,3 procentenheter.

Andelen flickor som är behöriga till gymnasiet har ökat från 88,7 % läsåret 2021/2022 till 89,1 % läsåret 2022/2023, från att under de två föregående läsåren ha minskat med 2,6 procentenheter. Under samma tid har andelen behöriga pojkar gått från 93,1% till 86,7%. De tidigare två läsåren ökade andelen pojkar med 3,4 procentenheter. Årets resultat innebär att flickor återgår till att i högre utsträckning än pojkar uppnå gymnasiebehörighet. Detta har varit det dominerande mönstret de senaste 20 åren.

Svaga skolresultat ökar risken för individer att inte få tillträde till arbetsmarknaden, att hamna i ekonomiska svårigheter och utanförskap. En bristfällig skolbakgrund ökar också risken för ohälsa och psykosociala problem. Målet om att fortsatt öka såväl flickors som pojkars studieresultat och ge en utbildning på jämställda villkor är avgörande för att skapa möjligheter till etablering på arbetsmarknaden och till god hälsa och delaktighet i samhället.

Flickor har, om man ser till långsiktiga trender, generellt högre måluppfyllelse i skolan och högre utbildningsnivå. Flickor har dock generellt sämre psykisk hälsa än pojkar och hälsan försämras ju äldre flickorna blir. Jämställd hälsa är ett annat av regeringens jämställdhetspolitiska delmål. Barn och utbildningsnämndens mål om att minska flickors upplevelse av stress är en av flera viktiga komponenter i ett hälsofrämjande arbete i skolan. Resultaten från elevhälsosamtalen i årskurs 1 på gymnasieskolan visar en god utveckling: flickorna som alltid eller ofta upplever stress över skolarbetet, har minskat från 45% förra läsåret till 32% det senaste läsåret. På grundskolan saknas tyvärr siffror för det senaste läsåret, till följd av byte av it-system och insamlingsrutiner.

Gymnasiet

Gymnasiet presenterar en rad utvecklingsinsatser som kan ha legat till grund för årets goda resultat:

1. Belastningsscheman - lärare samarbetar inom enheten med att utforma belastningsscheman där elevernas helhet ses över vad gäller prov och inlämningsuppgifter. Detta i syfte för att få en så jämn belastning för eleverna som möjligt för att undvika stressiga perioder för eleverna.
2. Minska antalet inlämningsuppgifter - eleverna ska använda skoltid för producerande av text etc. Det vill säga att skolarbete ska göras under skoltid. Några enheter har fortfarande haft

mindre inlämningsuppgifter och några har plockat bort det helt. Inga inlämningsuppgifter kommer längre att finnas som bedömningsunderlag från och med detta läsår, både utifrån perspektivet att elever ska göra skolarbete på skoltid och naturligtvis utifrån AI-teknikens stora intåg.

3. Arbetat aktivt för att minska antalet omprov.
4. En enhet har framgångsrikt jobbat aktivt med studiestrategier i undervisningen.
5. Färre lärare har också valt att göra icke-obligatoriska nationella prov.

Även inom för- och grundskolan görs många insatser. Till exempel har man fördjupat sig i forskning och utvecklat arbetssätt kring läs- och skrivundervisning, som enligt Zimmermans forskning har stor betydelse för framför allt pojkars skolresultat. Det gynnar givetvis även flickors skolresultat. Man har även arbetat med normers betydelse, med tillgängliga lärmiljöer, ökat välbefinnande samt trygghet och trivsel. För mer information och fler exempel, se verksamheternas kvalitetsrapporter.

Att kartlägga och analysera nuläge, för att få syn på sina utvecklingsbehov, är grundläggande i allt kvalitets- och utvecklingsarbete. Utifrån det kan prioriteringar av utvecklingsinsatser göras. Det kvalitativa måttet som rör förskolors och skolors arbete med att synliggöra och motverka könsmonster är relativt nytt, och följs upp under innevarande läsår. Förskolor och skolor har påbörjat att identifiera utvecklingsbehov som enheter och/eller verksamhetsnivåerna som synliggjorts kopplat till begränsande könsmonster. Det är tydligt att många enheter påbörjat att identifiera sina utvecklingsbehov. Gymnasiet uppmärksammar dock att en uppdelning av måttet i två delar ger en nyansering av läget; Bedömningen att arbetet med att synliggöra könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling upplevs mer uppfylld medan arbetat med att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling är under utveckling. Arbetet med förbättrade studieresultat och ökat välmående ur ett jämställdhetsperspektiv kräver uthållighet och långsiktighet, och för verksamheternas möjlighet att prioritera utvecklingsinsatser kring detta har det stor betydelse att nämnden valt och väljer att prioritera området många år i sträck.

8.3 MÅL Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat

Bedömning ●

Analys

För att nå det kommunövergripande målet om att Luleå inte ska ha påverkan på klimatet så måste den skolmat som serveras vara klimatsmart. Här har kommunen lyckats bra: koldioxidekvivalenten för livsmedelsinköp ligger i linje med FN:s mål. Resultaten från den senaste Ungdomsenkäten LUPP (Lokal uppföljning av ungdomspolitik) visar dock att fyra av 10 elever i årskurs åtta och i gymnasiet årskurs två hoppar över att äta lunch minst en dag i veckan. Samtidigt vill sju av 10 elever vara med och bestämma om skolmaten. Att äta lunch är viktigt, både för skolresultaten och för elevernas hälsa. Att invånarna i Luleå är delaktiga i samhällets utveckling är ett av Luleå kommuns övergripande mål. Här har kommunen en viktig utmaning: att göra eleverna delaktiga i det som rör skolmaten, såväl menyerna som matsituationens organisation och utformning. Delaktighet är både ett mål i sig (som en viktig demokratiprocess) men också ett medel för att nå målet om att få fler elever att äta den klimatsmarta skolmaten.

Inom målet barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat har barn- och

utbildningsnämnden beslutat om ett målliknande mätetal:

- Skolmåltider ska ha ett lågt klimatavtryck. Koldioxidekvivalenten ska vid livsmedelinköp ligga i linje med FN:s 1,5 gradersmål. Alla skolformer ska ligga under en koldioxidekvivalent på 2,1.

Nämnden har även beslutat om två så kallade kvalitativa mått: En kvalitativ bedömning av hur arbetet går för att göra eleverna delaktiga i att utforma klimatsmarta och goda menyer. En kvalitativ bedömning av hur arbetet går för att göra eleverna delaktiga i att organisera och utforma matsituationen.

Uppföljning:

Inom samtliga skolformer har köken påbörjat ett arbete med att öka delaktigheten från barn och elever i att vara med att utforma klimatsmart mat som de gillar och som hamnar i magen.

Utvecklingsarbetet har kommit olika långt på olika enheter och sker på olika sätt, utifrån olika förutsättningar.

Gemensamt för alla enheter är att kommunikationen mellan måltidspersonal, barn, elever och pedagoger förstärkts sedan förra hösten. Detta är ett viktigt led i att skapa goda relationer och samverka som i sin tur skapar förutsättningar för barnens och elevernas delaktighet och inflytande i utvecklingsarbetet kring måltidsresan. Att olika enheter kommit olika långt beror på bland annat hur samverkan mellan kök och skolenhet tidigare sett ut, bemanning kopplat till långtidsvikarier men även på individuella förutsättningar.

Från förskolans sida rapporteras, som ovan nämnts, att samarbetet mellan kök och avdelningar förstärkts, och känslan av att ha ett gemensamt mål har blivit än tydligare. Köken har börjat prova nya råvaror och fått direkt feedback på hur barnen upplever maten. Till exempel har barnen gjort teckningar på mat de gillar, barnen har gjort praktik i köket och vissa förskolor har haft önskeveckor där barnens önskerätter har lyfts fram. Det har varit en utmaning att hitta former för delaktighet för de allra yngsta barnen och även att hitta sätt så att alla barn vågar framföra sina åsikter. Det finns även kök som har identifierat utmaningar kopplat till pedagogernas förståelse för varför klimatsmart mat i förskolan är betydelsefull. Det finns dock några få enheter som inte kommit igång med arbetet. När det kommer till grundskolan så har många grundskolor fungerande matråd där eleverna kan framföra sina önskemål och ge sin feedback kring maten. Medarbetarna har även i större utsträckning börjat efterfråga elevernas direkta återkoppling kring olika rätter som serverats. På en del skolor finns brevlådor i skolmatsalen där eleverna kan lämna in önskemål. En viktig förutsättning för att skapa konstruktiva dialoger är att eleverna har kunskap och förståelse både för mål och ramar kring skolmåltiderna, och för vad klimatsmart mat är och varför det är viktigt. Eleverna i matråden har gjort menyplanering tillsammans med köken, favoriträtter har tillgodosetts och man har lyssnat in elevernas önskemål, samtidigt som man hittat kompromisser för att laga klimatsmart mat istället för bara kött. På flera enheter upplever måltidspersonalen att det är svårare och mer utmanande att tillgodose högstadieelevers preferenser, då motståndet kring vegetabilier är större. Man menar även att arbetet med matambassadörernas roll behöver vidareutvecklas så att även övriga elever får sin röst hörda och känner att de kan påverka maten genom sin matambassadör. Vidare behöver informationen från matrådets arbete nå ut i klasserna. På de skolor där matråden fungerar väl upplever köken att eleverna äter mer. Eleverna har berättat att de tycker det är roligt att kunna vara delaktiga och att de respekterar maten mer. Det har också lett till att måltidspersonalen känner större stolthet över sitt arbete. Det finns kök som har haft det svårare att

komma igång med elevdelaktigheten. Ett hinder har bland annat varit kopplat till språk och kommunikation. Måltidscheferna är medvetna om dessa utmaningar och kommer under nästa läsår komma att förstärka sitt ledarskap där detta behövs.

Gymnasieskolan rapporterar, precis som grundskolan, att arbete med matråd kommit igång och att eleverna kommit med värdefull input. Medarbetena i köken är engagerade och lyssnar på elevernas önskemål och tillsammans kommer eleven och köken fram till bra idéer. Man menar även, precis som i grundskolan, att arbetet med matambassadörernas roll behöver vidareutvecklas så att även övriga elever får sina röster hörda och känner att de kan påverka maten genom sin matambassadör. Vidare behöver informationen från matrådets arbete nå ut i klasserna. Ett led i att skapa förutsättningar till konstruktiva matråd där eleverna får möjlighet till stort inflytande är att även involvera hemmen. Tidig höst bjuds elever och föräldrar in till ett möte om klimatsmart mat där även smakprover serveras.

Sammanfattningsvis har arbetet kommit igång på bred front och barnen och eleverna har blivit delaktiga i större utsträckning än förut. Där matråden fungerar väl äter eleverna mer och måltidspersonalen upplever större stolthet kring sitt arbete. Det finns dock utvecklingsarbete kvar som behöver göras. För att kunna skapa goda förutsättningar för delaktigheten kring klimatsmart skolmat behöver kunskap om vad klimatsmart mat är och varför det är viktigt nå ut ännu bredare – bland såväl elever, pedagoger, rektorer och föräldrar.

8.4 MÅL Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare

Bedömning ●

Analys

Målet är att Luleå kommun ska ha behöriga lärare och förskollärare. Att säkra kompetensförsörjningen inom förskolan och skolan är en viktig och avgörande förutsättning för såväl kvaliteten som likvärdigheten i utbildningen. Uppföljningen tar fasta på dels hur utvecklingen av faktisk behörighet ser ut och dels hur arbetet med kompetensförsörjning går (hur det går att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens). Bedömningen efter året är att det uppsatta målet för året nås.

I mätetalen framgår att Luleå kommun fortfarande har en god behörighet inom samtliga skolformer, även om den sjunker med några procentenheter från föregående år. Luleå ligger högre än snittet i kommungruppen större städer (som utökats till 23 städer). Att behörigheten sjunker är rimligt utifrån att det är relativt stora pensionsavgångar av behörig personal. Mätetalen utgår från senast publicerad statistik (mars 2023) och grundar sig på mätdatum i oktober 2022.

Arbetet inom förvaltningen går i rätt riktning i processerna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens. Det finns dock utmaningar som påverkar möjligheten att få fler behöriga lärare och förskollärare. Dels finns en nationell trend i att antalet sökande till universitetsutbildningar för lärare och förskollärare minskar. Inför hösten 2023 så startades till exempel inte någon ämneslärarutbildning i Luleå på grund av för lågt söktryck. Dels har kommunen, liksom övriga riket stora pensionsavgångar kommande år. I Luleå går 10% av befintliga förskollärare och lärare i pension de kommande tre åren. Samhällsomvandlingen och den låga arbetslösheten kan bidra till att fler lärare lämnar yrket på sikt

I Luleå är personalomsättningen bland lärare 4,8%, vilket är lägre eller betydligt lägre än de kommuner som Luleå jämfört sig med. Från förvaltningen har 140 personer slutat och gått externt, pensionärer exkluderade, vilket är en lägre siffra än i jämförelse med kommunens övriga verksamheter. Positivt är också att nyanställningar via extern rekryteringsväg har ökat till 135 personer, en ökning med 30% i jämförelse med 2021 (och 2020). Här kan ses samma trend i kommunen som helhet (ökning 24%).

Kompetensförsörjningsplanen innehåller många åtgärder och aktiviteter, som redovisats löpande under året. Under det sista tertialet finns ytterligare insatser att lyfta fram.

För att behålla och vidareutveckla personalen pågår ett arbete att vidareutbilda fritidsassistenter och elevassistenter till fritidspedagoger, arbetet har påbörjats och intensifieras under 2024, målet är att finansiera insatsen utifrån Omställningsfonden.

Det har länge funnits ett behov av att öka andelen behöriga lärare i fritidshem och nu aviserar Umeå Universitet att de hösten 2024 startar en arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL) med inriktning fritidshem. Luleå har blivit tillfrågade och kommer att samverka med Umeå och ha några studenter kopplade till Luleås fritidshem för att öka möjligheten att få fler utbildade lärare i fritidshem.

Under året har en strategi tagits fram för var förskolan och skolan vill synas, tex vilka sociala medier, mässor osv. där bedömningen är insatserna ger störst effekt. Kommunövergripande har det även tagits fram ett årshjul för vilka aktiviteter som ska ske på Luleå tekniska Universitet, utifrån såväl platsen Luleå som Luleå kommun som arbetsgivare.

Förskolan har upprättat en plan kring prioriterade insatser som planeras kommande år med fokus att stärka inåt och jobba utåt med särskilt prioriterade aktiviteter.

9 Uppföljning av privata utförare inom Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde

9.1 Vikarieanskaffning

Student Consulting AB är extern leverantör till Barn- och utbildningsnämnden avseende vikarietillsättning 2023. Tillsättningsgraden under året har varit hög och stabil under året, se tabell nedan.

Kostnader

Vikariekostnaderna för 2023 uppgår till 37,5 mkr, vilket utgör 1,8 % av förvaltningens budget.

Uppföljning av avtalet sker genom dialogmöten tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter och Student Consulting AB. Bedömningen är att samarbetet är väl fungerande. Avvikelser rapporteras till Student Consulting AB och följs upp. Antal rapporterade avvikelser uppgår endast till 0,3% av andel heldagsarbetspass vilket bedöms vara en låg andel. Orsaker till att avvikelser rapporteras avser främst vikarier som inte följer de rutiner som finns på förskolor och skolor. Det kan handla om engagemang och initiativförmåga samt att vikarierna använder telefonen i hög omfattning. Vid klagomål har Student Consulting AB

som rutin att ha samtal med vikarierna och att det sedan stäms av med verksamheten om förbättring skett.

2023	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Förskola	94%	85%	85%	84%	83%	83%	94%	88%	94%	90%	91%
Förskoleklass	100%	89%	93%	78%	96%	100%	83%	82%	93%	88%	81%
Fritidshem	97%	91%	90%	80%	90%	100%	98%	88%	95%	90%	90%
Anpassad grundskola 1-3	100%	89%	83%	58%	0%	47%	100%	81%	0%	0%	100%
Anpassad grundskola 4-6	85%	66%	64%	63%	82%	54%	82%	87%	87%	0%	0%
Anpassad grundskola 7-9	53%	0%	67%	67%	100%	90%	100%	58%	94%	0%	83%
Grundskola 1-3	92%	94%	87%	87%	85%	82%	84%	77%	90%	83%	82%
Grundskola 4-6	96%	86%	87%	81%	86%	91%	95%	83%	88%	81%	87%
Grundskola 7-9	84%	79%	88%	80%	84%	76%	77%	81%	90%	83%	84%
Gymnasieskola	98%	97%	100%	97%	97%	86%	100%	100%	95%	100%	0%
Anpassad gymnasieskola	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	79%	83%	75%	47%
Totalt snitt	92%	85%	85%	83%	84%	82%	94%	86%	93%	88%	83%

Kommentar:

- Anpassad gymnasieskola har nyttjat Studentconsulting från och med augusti 2023.
- Anpassad grundskola har under vissa månader inte beställt vikarier via Studentconsulting, därav 0 % i tillsättningsgrad vissa månader.

9.2 Skolskjuts

Privata utförare av skolskjuts omfattar endast upphandlad skolbuss eller skoltaxi eller en kombination av buss och taxi i grundskola samt anpassad grundskola. 2023 har totalt 2714 st ansökningar om skolskjuts eller elevresor inkommit, varav 1608 st handlat om elever i grundskola och anpassad grundskola, samt 1106 st om elever i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Fördelning av transporttyp för eleverna som har beslut för skolskjuts eller elevresa

Fördelning av transporttyp	Grundskola	Gymnasieskola	Totalt
Skolbusskort Luleå lokaltrafik	496	642	1138
Skolbusskort Länstrafiken	682	640	1322
Skoltaxi	360	20	380
Totalt antal skolbusskort	1538	1302	2840

* Vissa elever på grundskolan kan ha kombination med både busskort på LLT och LTN, eller busskort och taxi.

Den totala kostnaden för busskort och skoltaxi är: (Ej särredovisat per skolform)

Kostnader för transporttyperna	
Buskort	Fakturerat
Luleå Lokaltrafik	2 871 361 kr
Länstrafiken	9 965 588 kr
Skoltaxi	Fakturerat
Luleå Taxi	14 327 890 kr * December 2023 är uppskattad summa
Persötaxi	5 379 635 kr
Totalt	32 544 474 kr
* December 2023 ej fakturerat.	
* Summan 1 450 000 kr är uppskattad från taxibolaget	

Synpunkter och klagomål

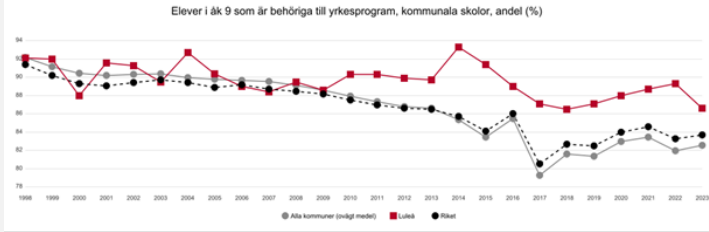
Skolskjutsteamet har en tät och god samverkan med taxibolag. Denna sker dels kontinuerligt i form av planerade uppföljningsmöten eller vid de tillfällen då incidenter sker. Vårdnadshavare lyfter ofta problem direkt med taxibolaget och därigenom kan problemet lösas omgående. Övriga synpunkter och klagomål som inkommer via e-tjänst för klagomål, direkt till skolskjutsteamet eller genom skolans personal hanteras av skolskjutsteamet som kontaktar berört taxibolag som skyndsamt svarar. Taxibolagen gör även egna uppföljningar för att åtgärda brister.

Synpunkter och klagomål som inkommer gällande skolskjuts är oftast att taxitransporterna upplevs som sena med transporten från skolan till hemmet, dessa synpunkter kommer framför allt från vårdnadshavarna som har sitt barn på anpassad grundskola.

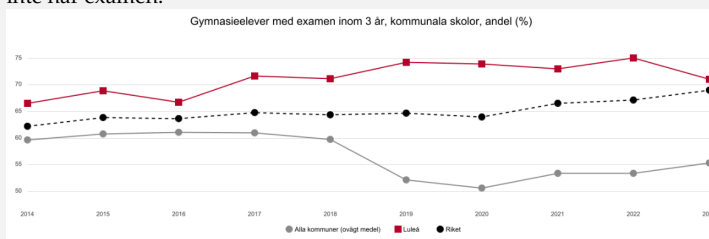
Synpunkterna i 4 kategorier:

Kategori	Antal
Sen upphämtning från hemmet (men i tid till skolan)	0
Försenad till skolan (risk för frånvaro eller fått frånvaro)	18
Sen upphämtning från skolan	12
Övrigt	13
Totalt	43

10 Målrelaterade mätetal/mått

Målrelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
<p>MÅL: Alla barn och elever får jämlik utbildning</p>			
<p>Barngruppers storlek ska inte öka</p>	16,2	Högst 16,4	<p>I snitt fanns det 15 oktober 2023 16,2 barn per avdelning, vilket är en minskning från 2022 då det fanns 16,4 barn per avdelning. Antalet avdelningar är 194. Det totala barnantalet har minskat med ett tjugotal barn jämfört med föregående år till 3151. Barngruppernas storlek är viktig för att förskolan och dess rektor ska kunna organisera utbildning och undervisning på så kloka sätt som möjligt. I riket är trenden mindre storlek på barngrupper. Troligen beror detta på hur kommuner väljer att ange barngruppers storlek vilket varierar i hur det redovisas årligen. Staten har under en period delat ut medel för att minska barngruppers storlek vilket kan vara en faktor för hur kommuner väljer att rapportera. Luleå kommun rapporterar storleken enligt samma modell samtliga år. Från år 2022 har staten ändrat fördelning av medel och detta kan påverka hur kommuner väljer att redovisa barngruppernas storlek framöver. Detta är viktigt att följa framöver när de nationella jämförelsetalen kommer. Läs mer i förskolans kvalitetsrapport.</p>
<p>Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn får bra stöd i förskolan ska vara fortsatt hög</p>	94,8%	94%	<p>2023 visar svaren från vårdnadshavarenkäten en högre andel vårdnadshavare som upplever att deras barn får bra stöd i förskolan än året innan. 94,8% 2023 jämfört med 94,3% 2022. Flickors vårdnadshavare är mer nöjda 96,3 % än pojkars 94,5 %. Variationen i svarsfrekvens mellan förskolor är stor. De förskolor som har lägst svarsfrekvens kan ligga på ca 20 % medan de som har haft högst kan ligga på 90-100 %.</p>
<p>Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan ska öka</p>			<p>Gymnasiebehörighet för samtliga elever har minskat från 89,3 % vt 2022 till 86,6 % vt 2023. Senast gymnasiebehörigheten var kring 86 % var för fem år sedan, 2018. Då låg den på 86,5%. Minskningen av andelen pojkar som är behöriga till gymnasiet bidrar till den lägre totala gymnasiebehörigheten. Andel behöriga pojkar har minskat från 91,6% till 85,3 % från att de tidigare tre läsåren ökat med 5 procentenheter. (Se mer information i redovisning av mätetalet "flickors behörighet ska öka").</p> <p>Resultat för årets årskurs 9 bör ses mot bakgrund att eleverna 2/3 av högstadietiden varit under påverkan av pandemin, vilket påverkat både skola, fritid och välbefinnande. Om pandemins effekter för Luleås grundskola se de föregående två kvalitetsrapporterna för grundskolan. Skolverket har publicerat flertalet rapporter om pandemins konsekvenser (se Skolverkets hemsida under rubriken "Uppföljningar av coronapandemins konsekvenser").</p> <p>En jämförelse med samtliga svenska kommuner visar att behörigheten till gymnasieprogrammen som helhet fortsatt är högre för Luleå än för snittet av de andra kommunerna (Luleå 86,6%, snittet för samtliga kommuner 83,7 %).</p> <p>Behörigheten för respektive gymnasieinriktning är också fortsatt högre för Luleå. Särskilt för Naturvetenskapligt program och Teknikprogrammet, där Luleås elever till 82,1 % blir behöriga, jämfört med i snitt 78,2 % av eleverna i andra kommuner.</p> <p>Motsvarande andel då nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund exkluderas från statistiken är 87,9 % behöriga elever i Luleå. Snittet för riket som helhet är 85,6%. Flickor i Luleå blir behöriga till 89,1% jämfört med 86,2 % av rikets flickor när nyinvandrade flickor och flickor med okänd bakgrund räknats bort. Pojkar i Luleå till 86,6 % jämfört med 85,0% av rikets pojkar när nyinvandrade flickor och flickor med okänd bakgrund räknats bort.</p>
<p>Skillnaderna mellan grundskolorna avseende andel elever behöriga till</p>	28,9%	17%	<p>Mätetalet är lokalt och det är konstruerat av variationsbredden mellan högsta och lägsta resultat. Målet är att (utan att sänka resultaten för de skolorna med högst resultat) minska skillnaderna mellan skolor med högst och lägst resultat.</p> <p><i>Gymnasiebehörighet</i></p> <p>Skillnaden mellan den grundskola som har högst resultat och den som har lägst resultat är 28,9 procentenheter för läsåret 2022/2023, jämfört med 17 procentenheter</p>

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
gymnasieskolan ska minska			<p>året innan. Vid delår 2 publicerades siffror baserat på lokalt uttagen statistik, medan denna statistik baseras på Skolverkets nationella statistik. Beräkningsgrunderna skiljer sig något, varför resultatet har korrigerats sedan delår 2.</p> <p>Den skola som i år har störst andel behöriga elever (Kråkbergsskolan) har 1,2 procentenheter fler behöriga elever än den skolan som förra året hade flest behöriga elever (Björkskataskolan). Den skola som har höjt sina resultat mest (Montessori) är en liten skolenhet där ett fåtal elever gör stort procentuellt avtryck. Den skola som har lägst andel behöriga elever (Tunaskolan) har sjunkit med 10,5 procentenheter. Även Residensskolan avviker med en behörighet på 70,3 procent (21/22 – 78,4). Skolornas analyser visar att trots stora insatser har flertalet elever inte nått gymnasiebehörighet. Gemensamma orsaker som nämns är att elever som ej når gymnasiebehörighet till stor del är nyanlända som anlänt under högstadietiden men även ohälsa, skolfrånvaro och pandemieffekt beskrivs som bidragande faktorer. Skolors analyser beskrivs närmare i grundskolans kvalitetsrapport.</p> <p>Grundskolan arbetar, precis som övriga skolformerna, systematiskt med kvalitetsarbete. Man kartlägger nuläge, analyserar resultat och behov av utvecklingsinsatser, genomför utvecklingsinsatser och utvärderar desamma. Arbetet sker både på enhetsnivå och på övergripande nivå för hela organisationen. Grundskolans övergripande utvecklingsområden som prioriterats de senaste åren är undervisningskvalitet, ledning och styrning samt tillgängliga lärmiljöer. Samtliga områden har stor påverkan på resultaten och på likvärdigheten.</p>
 Genomströmningen i gymnasieskolan, examen inom 3 år, ska öka			<p>Andelen gymnasieelever med examen inom 3 år visar dessvärre en negativ trend för gymnasieskolan. Luleås siffror är något högre än rikets, men vi når inte målet att bibehålla eller öka utfallet från föregående år. Luleå tappar från 75,2 % till 71,1 %. Skillnaden mellan könen är försumbar. Andelen flickor med examen är 71,2 % och andelen pojkar är 70,9 %.</p> <p>Försämringen har naturligtvis många orsaker. Pandemieffekterna kan inte bortses ifrån. Dessa elever var den årskull som fick påbörja sina gymnasiestudier med växelvisa distansstudier vilka såg olika ut mellan de olika enheterna. Värt att notera är att flera program faktiskt ökar andelen elever med gymnasieexamen, även om dessa inte är majoriteten. Det kan vara vanskligt att jämföra årskullar mot varandra då elevgrupper och sammansättningar skiljer sig åt från år till år. Luleå gymnasieskolas olika rektorer anger olika anledningar till den stora minskningen av andelen gymnasieelever med examen.</p> <p>I varierande grad anger samtliga rektorer att svårigheter i matematik är en av de stora orsakerna till att elever inte når gymnasieexamen, även trots omfattande stöd. Gymnasieskolan har tillsatt tre förstälärtjänster i matematik från och med 1 januari 2024 för att djupare analysera problematiken tillsammans med två av rektorerna. Dessa förstälärare är tänkta att leda det kollegiala lärandet i matematik från och med hösten 2024. Lärarna möter även fler elever med stora kunskapsluckor från grundskolan och vissa elever har en utbredd frånvaroproblematik och som också är drabbade av psykisk ohälsa. Vi har även ett relativt stort antal elever som varje år gör avbrott på grund av frånvaro kopplat till mående, men också ett felval av program. Det ställer krav på ett ännu skarpare främjande och förebyggande arbete och samverkan mellan skolans all personal är central. Fler resurser efterfrågas för att lyckas nå fler elever.</p> <p>Ej genomfört eller ej godkänt gymnasiearbete, som krävs för att nå gymnasieexamen, är ytterligare en orsak till varför vissa elever inte når examen. En bättre tidsplan och tätare kommunikation mellan handledare och elev är två olika faktorer för att lyckas förbättra genomförandegraden.</p> <p>Vi har en mycket gynnsam arbetsmarknad just nu och eleverna är väl medvetna att de går ut till anställningar oavsett de har gymnasieexamen vilket är en anledning till hög frånvaro, eleverna väljer att arbeta istället för att gå till skolan eller arbetar på kvällar och helger vilket medför att de inte orkar genomföra sina studier, och därmed inte når examen.</p>

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
<p> En bedömning av hur arbetet går för enheterna med att identifiera utvecklingsbehov och/eller genomföra utvecklingsinsatser kopplat till arbetet att utveckla en tillgänglig lärmiljö, utifrån fysisk, social och pedagogisk lärmiljö</p>			<p>Området lärmiljöer upplevs som angeläget och prioriterat av förskolor, grundskolor och gymnasieskolan. Verksamheterna har identifierat utvecklingsbehov inom respektive verksamhet och har utvecklingsinsatser kopplat till utvecklingsarbete för en tillgänglig lärmiljö. Goda och välorganiserade processer beskrivs som en framgångsfaktor inom samtliga verksamheter. Ledningens synkroniserade och samverkande arbete för att organisera och leda resurser lyfts som viktigt. Systematiskt insamlade underlag för reflektions- och analysarbete består av såväl skriftliga underlag som dialoger i olika konstellationer och nivåer över tid. Strategier och arbetssätt där barn och elever ges möjlighet att vara delaktiga och aktiva i sitt eget lärande gällande lärmiljöer är viktigt.</p> <p>Arbetet och insatserna sker ofta i samverkan med stödresurser som Elevhälsa, Resurscentrums stödfunktioner, förstelärare och andra stödjande roller och funktioner inom flera fält.</p> <p>Inom förskolan finns exempel på processer där barnen ses som medaktörer genom hela processen från behov och planering fram till genomförande och gestaltning av den fysiska miljön. Det som gynnar omsorg, undervisning och lärande, förutom den fysiska miljön beskrivs också vara pedagogers förhållningssätt och hur välgrundade pedagoger kan vara i vetenskap och prövad erfarenhet. Förståelse och kunskap i lärandeteorier och pedagogiska ställningstaganden anges som särskilt viktiga för en hög kvalitet. Förskolorna beskriver såväl strukturer, organisation och processer som leder fram till goda resultat. Digitala verktyg ingår som naturliga delar i lärmiljön när så bedöms av pedagogerna. En ständigt pågående dialog inom förskolans IT-nätverk är levande för att kontinuerligt utveckla pedagogers kompetens om hur och när digitala verktyg tillför undervisningen aspekter som ökar barns möjligheter att nå så långt som möjligt i sitt lärande, sin kunskap och utveckling.</p> <p>Inom grundskolan finns följande exempel på satsningar som ger avtryck i verksamheten; pedagogiskt planerade rastaktiviteter, relationskompetens, övergångar inom och mellan skolor, enhetlig lektionsstruktur för skolan, normer som hinder för lärande (Zimmerman), organisering av den lokala elevhälsan. Området tillgänglig lärmiljö omfattar för grundskolans del även andra kompensatoriska aspekter såsom normer som begränsar lärande ur ett könsperspektiv, studie- och yrkesvägledning ur vid bemärkelse, digitala resurser som stöd för lärande.</p> <p>I Luleå gymnasieskola beskrivs följande exempel på satsningar som är viktiga delar i arbetet med en tillgänglig lärmiljö; gemensamt utarbetade rutiner för hela gymnasiebyn, organisering av förstelärare utifrån identifierade behov på enheterna, elever är delaktiga i lektionsupplägg, lärostudier med god fysisk miljö där personalen utgår ifrån elevernas behov och utmaningar. Exempel på utvecklingsinsatser: Gemensam utvecklingsinsats på verksamhetsnivå om hur vi kan arbeta för att säkerställa trygghet och studiero. Förflytta elevhälsoarbetet från det enskilda arbetet till det förebyggande och främjande där elevhälsan finns i korridorer och andra gemensamma utrymmen.</p> <p>Det finns behov av kompetensutvecklande insatser inom tillgänglig lärmiljö i form av exempelvis hur man kan bredda basen (kunskaperna) så att förskolorna blir än bättre på att möta barn med utmaningar. Den sociala oro som finns i samhället avspeglas också i skolans verksamhet med exempel på normlöst beteende i olika former, vilket än mer pekar på att särskilt samverkan och att alla måste hjälpas åt är viktigt. Fortsatt arbete för att utveckla och stärka samverkan mellan elevhälsa och lärare. Investeringar för fysisk lärmiljö, t. ex. elevcaféer för vuxennärvaro och social gemenskap.</p> <p>Jämlikhetsarbete Resurscentrums barn- och elevhälsa</p> <p>För att stärka förskolor och skolor i Luleå kommun pågår flertalet insatser. Sedan länge samverkar Resurscentrums team för förskolan samt förskolans verksamhetsledning och rektorer för att identifiera utvecklingsbehov och gemensamma frågor att utveckla det främjande och förebyggande arbetet vidare, ett exempel under senare år är Tecken som stöd. Ytterligare en viktig insats är att Resurscentrums elevhälsa stärker det främjande och förebyggande arbetet på grundskolorna bland annat genom arbetet med stödmaterialet <i>'Tillgänglig utbildning'</i></p> <p>För närvarande pågår även ett omfattande förändringsarbete där Resurscentrums elevhälsa tillsammans med grundskolan hittar former för att arbeta nära skolornas behov och förutsättningar (se redovisning i aktuell internkontrollpunkt). Med detta förändringsarbete har resan påbörjats mot att tillsammans bygga ett kvalitetsarbete som tydligt utgår från förskolors och skolors identifierade behov och därigenom bättre kunna prioritera insatser. En förhoppning är även att det förnyade arbetssättet kommer att öka elevernas förutsättningar att få stöd i rätt tid.</p> <p>När det gäller specialpedagogernas arbete handlar deras uppdrag generellt om att stötta varje förskola och skola i sitt kompensatoriska uppdrag och därmed bidra till ökad jämlikheten. I detta kompensatoriska uppdrag ingår att stötta förskolor och skolor i att identifiera behov och arbeta med insatser på individ-grupp- och organisationsnivå.</p> <p>Jämlikhetsarbetet inom Kulturskolan</p> <p>Alla barns rätt att delta och ta del av kulturell verksamhet är ett mål Kulturskolan strävar efter att nå och tillgängligheten till Kulturskolans verksamhet är hög. Kulturskolans lärare är närvarande på alla kommunens skolor och verksamheten är avgiftsfri och inga förkunskaper krävs. Prioriteringar och kompensatoriska insatser sker kontinuerligt i samverkan med enheterna. Exempelvis har Kulturskolan 'prova-på verksamhet' på skolor där Kulturskolan ser att få elever anmäla sig till musikundervisning. Det</p>

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
			<p>underlättar för eleverna då de får då prova på hur det kan vara att spela ett instrument utan att de själva måste anmäla sig i till kurserna.</p> <p>Särskilda satsningar för elever i anpassade skolformer</p> <p>För närvarande pågår ett utvecklingsarbete för ökad tillgänglighet i Kulturskolans valbara verksamhet för elever på anpassad grundskola. I denna skolform har Kulturskolan tidigare stött på hinder för deltagande på grund av transporter, lokalfrågor och assistenthjälp för elever. Genom ett delaktighets- och inflytandearbetet med eleverna har Kulturskolan tagit reda på vad eleverna på anpassad grundskola är intresserade av och vad de vill göra. Utifrån elevernas input har Kulturskolan satt ihop nya kurser. Genom samverkan med skolornas personal har Kulturskolan kommit en bra bit på väg och idag erbjuder vi ett antal kurser som är efterfrågade och bättre anpassade för att eleverna ska kunna delta.</p> <p>Jämlikhetsarbete avdelningen för IT och administration</p> <p>Avdelningen för IT och Administration arbetar långsiktigt och i samverkan med övrig IT-organisation inom förskola, grundskola och gymnasiet för en ökad likvärdighet genom exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ett basutbud av digitala läresurser kopplat mot centralt innehåll förskola - gymnasium, erbjuds, för att på ett jämlikt sätt kunna stärka elever och lärares digitala kompetens. - Verksamheternas IT utvecklare ger all personal stöd i IT pedagogiska frågor via Digi-support site och Digi-support forum. I syfte att erbjuda ett jämlikt stöd till verksamheterna. - Digitala lådor (programmering, greenscreen etc) med möjlighet att väcka teknikintresset hos elever erbjuds i förskolan och grundskolan. Via dessa lådor ska elever oavsett skola/skolområde kunna få möjlighet att stärka sin digitala kompetens. - Skapar kontinuerligt guider utifrån de behov som observeras i verksamheterna, för att på så sätt skapa ett jämlikt sätt för skolor att ta till sig kunskaper och utveckla sin digitala kompetens. <p>Avdelningen erbjuder även specifika insatser år från år kopplat till en nulägesanalys av behoven i verksamheterna. Satsningar som är aktuella vid denna avstämningsspunkt är till exempel:</p> <p>Ett projektteam arbetar med frågeställningar kopplat till kompetens och tekniska lösningar kopplat till de digitala nationella proven. Syftet är att minska varje enskild skolas behov av förberedelser och administration. Genom en gemensam strategi för införandet skapas en jämlikhet mellan såväl enskilda skolor som verksamheter i stort.</p> <p>Gemensamma utbildningsdagar kring de digitala läresurser som erbjuds i vår kommun. Vi har även anordnat en föreläsning för alla lärare kopplat till digitala kränkningar. Att erbjuda alla handlar om att skapa jämlika förutsättningar</p> <p>VR teknik-utforskas i de olika verksamhetsformerna. Innovationsmedel har gjort det möjligt att erbjuda alla skolor möjlighet att testa de pedagogiska möjligheterna kopplat till VR.</p>

MÅL: Alla barn och elever får jämställd utbildning

<p>■</p> <p>Pojkarnas meritvärde i grundskolan ska öka</p>	213,5	Minst 224	<p>Pojkars meritvärde ska öka</p> <p>Meritvärdets utveckling fördelat utifrån kön visar att meritvärdet sjunkit för både flickor och pojkar läsåret 2022/2023. Pojkar har sjunkit från 223,5 till 213,5 medan flickor har sjunkit från 244,2 till 238,9. Pojkars meritvärde har detta läsår alltså sjunkit tio procentenheter medan flickors har sjunkit med 5,3 procentenheter. Detta återspeglas också i gymnasiebehörigheten, där flickor har högre gymnasiebehörighet än pojkar för läsåret. Meritvärdena har varierat mellan åren och kommande årsresultat behöver särskilt bevakas för att identifiera en eventuell negativ trend.</p> <p>Källa: Kolada</p> <table border="1"> <caption>Meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Luleå - Pojkar</th> <th>Luleå - Flickor</th> <th>Riset - Pojkar</th> <th>Riset - Flickor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2015</td> <td>223,5</td> <td>244,2</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>223,5</td> <td>244,2</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>223,5</td> <td>244,2</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>223,5</td> <td>244,2</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>223,5</td> <td>244,2</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>223,5</td> <td>244,2</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>223,5</td> <td>244,2</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>223,5</td> <td>244,2</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> <td>213,5</td> <td>238,9</td> </tr> </tbody> </table>	År	Luleå - Pojkar	Luleå - Flickor	Riset - Pojkar	Riset - Flickor	2015	223,5	244,2	213,5	238,9	2016	223,5	244,2	213,5	238,9	2017	223,5	244,2	213,5	238,9	2018	223,5	244,2	213,5	238,9	2019	223,5	244,2	213,5	238,9	2020	223,5	244,2	213,5	238,9	2021	223,5	244,2	213,5	238,9	2022	223,5	244,2	213,5	238,9	2023	213,5	238,9	213,5	238,9
År	Luleå - Pojkar	Luleå - Flickor	Riset - Pojkar	Riset - Flickor																																																	
2015	223,5	244,2	213,5	238,9																																																	
2016	223,5	244,2	213,5	238,9																																																	
2017	223,5	244,2	213,5	238,9																																																	
2018	223,5	244,2	213,5	238,9																																																	
2019	223,5	244,2	213,5	238,9																																																	
2020	223,5	244,2	213,5	238,9																																																	
2021	223,5	244,2	213,5	238,9																																																	
2022	223,5	244,2	213,5	238,9																																																	
2023	213,5	238,9	213,5	238,9																																																	
<p>●</p> <p>Flickors behörighet till gymnasiet ska öka</p>	89,1%	88,8%	<p>Mätetalet avser andel elever som är behöriga till yrkesprogram (exkl. elever som är nyinvandrade eller har okänd bakgrund).</p> <p>Andelen flickor som är behöriga till gymnasiet har ökat från 88,7% läsåret 2021/2022 till 89,1% läsåret 2022/2023, från att under de två föregående läsåren ha minskat med 2,6 procentenheter. Under samma tid har andelen behöriga pojkar gått från 93,1% till 86,7%. De tidigare två läsåren ökade andelen pojkar med 3,4 procentenheter. Resultat för årets årskurs 9 bör ses mot bakgrund att eleverna 2/3 av högstadietiden varit under påverkan av pandemin, vilket påverkat både skola, fritid och välbefinnande. (Om pandemins effekter för Luleås grundskola se de föregående två</p>																																																		

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
			<p>kvalitetsrapporterna för grundskolan.) Årets resultat innebär att flickor återgår till att i högre utsträckning än pojkar uppnå gymnasiebehörighet. Detta har varit det dominerande mönstret de senaste 20 åren.</p> <p>Diagrammet visar gymnasiebehörighet uppdelat på kön för samtliga elever, inkluderat nyanlända samt elever med okänd bakgrund, i Luleå respektive i riket som helhet. Den mörkröda linjen är flickor i Luleå, den ljusröda pojkar i Luleå.</p>
<p>■ Pojkarnas betygsvärde i gymnasieskolan ska öka</p>	13,43	Minst 14,1	<p>Den genomsnittliga betygspoängen för gymnasieelever med examen varierar i mycket liten utsträckning från år till år. Vi kan se att flickor på högskoleförberedande program presterar högst och att pojkar på yrkesprogram presterar lägst. En anledning som till detta är att upplevelsen är att pojkar i större omfattning än flickor är nöjda med betyget E, det vill säga att de har klarat kursen. Flickorna upplevs ha högre ambitioner att nå höga betyg.</p> <p>Inom gymnasiet visar flickor fortfarande på en högre genomsnittlig betygspoäng än pojkar. Detta har uppmärksammats främst via läsning av Zimmermanns bok "Nya vägar till en likvärdig skola". Detta är naturligtvis ett långsiktigt arbete. Jämställdhetsmålet kommer inte att vara ett politiskt mål för gymnasieskolan under kommande år, men det kommer att fortsätta uppmärksammas.</p> <p>Förvaltningens statistik och analysystem Edlevo som tillhandahåller siffror som skiljer sig en del från Kolada. Dessa har olika beräkningsgrunder. Edlevos siffror visar samtliga elever med både examen och elever med studiebevis om 2500 p.</p> <p>Den genomsnittliga betygspoängen är 14,44 för flickor och 13,43 för pojkar. På de högskoleförberedande programmen är den genomsnittliga betygspoängen 14,56 för både pojkar och flickor, 15,03 för flickor och 13,88 för pojkar. På yrkesprogrammen är skillnaden försumbar. Totalt sett är betygspoängen 12,68, flickor 12,78 och pojkar 12,59.</p>
<p>■ Minska flickors upplevelse av stress över skolarbetet alltid eller ofta, årskurs 7</p>			<p>Elevhälsosamtalen genomförs med alla elever i årskurs 4 och 7 av skolsköterskan och utgör ett viktigt underlag för den lokala elevhälsans arbete med att identifiera behov på olika nivåer (individ, grupp, skola).</p> <p>Det finns under läsåret 22/23 fortfarande inte något systemstöd för att sammanställa resultat från elevhälsosamtalen för hela grundskolan. Rapportering från skolorna varierar angående avsedd tabell för insamling av statistik, endast 4 skolor har angett ett procentuellt resultat från elevhälsoenkäten. De flesta skolor har sammanställningar från elevhälsosamtalen men de går inte använda för ett aggregerat resultat. Flertalet skolor för även andra enkäter för att fånga upp elevernas upplevda trivsel, studiero m.m.</p> <p>Det kan inte sägas att upplevd stress är ett generellt fenomen i skolor eller klasser för läsårets årskurs 7 utifrån skolornas beskrivningar av resultat från elevhälsosamtalen. Fler flickor beskrivs uppleva skolstress i större utsträckning än pojkar. Någon skola beskriver att det tex kan "handla om stress inför prov, eller när man exempelvis varit sjuk och ska ta igen, upplevelsen av att inte få den hjälp man behöver".</p> <p>Några skolor beskriver mer ingående hur de arbetar med "stress". "Samtal om stress och strategier sker i varje hälsosamtal för att minska stress och i längden sämre välbefinnande. Även information om vad specialpedagogen och kuratorn kan hjälpa till med. I vissa samtal ges i efterhand stöd i samtal med pedagogerna och vårdnadshavare." Skolor organiserar för prat med eleverna om stress, de har insatser för enskilda individer samt på gruppnivå. Det som exemplifieras är studieteknik, planering av skolarbetet och att medvetandegöra för eleven kring stress och hur man kan hantera det. Stress kan också vara kopplat till att elever inte får tillräckligt med sömn tex uttrycker de stress i att alltid vara tillgängliga via sociala medier.</p>
<p>● Minska flickors upplevelse av stress över skolarbetet alltid eller ofta, gymnasiet</p>	32%	44%	<p>Flickor har, om man ser till långsiktiga trender, generellt högre måluppfyllelse i skolan och högre utbildningsnivå. Flickor har dock generellt sämre psykiskt hälsa än pojkar och hälsan försämrar ju äldre flickorna blir. Jämställd hälsa är ett annat av regeringens jämställdhetspolitiska delmål. Barn och utbildningsnämndens mål om att minska flickors upplevelse av stress är en av flera viktiga komponenter i ett</p>

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
		<p>hälsofrämjande arbete i skolan. Resultaten från elevhälsosamtalen i årskurs 1 på gymnasieskolan visar en god utveckling: flickorna som alltid eller ofta upplever stress över skolarbetet, har minskat från 45% förra läsåret till 32% det senaste läsåret. På grundskolan saknas tyvärr siffror för det senaste läsåret, till följd av byte av it-system och insamlingsrutiner.</p> <p>Gymnasiet presenterar en rad utvecklingsinsatser som kan ha legat till grund för årets goda resultat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Belastningsscheman - lärare samarbetar inom enheten med att utforma belastningsscheman där elevernas helhet ses över vad gäller prov och inlämningsuppgifter. Detta i syfte för att få en så jämn belastning för eleverna som möjligt för att undvika stressiga perioder för eleverna. 2) Minska antalet inlämningsuppgifter - eleverna ska använda skoltid för producerande av text etc. Det vill säga att skolarbete ska göras under skoltid. Några enheter har fortfarande haft mindre inlämningsuppgifter och några har plockat bort det helt. Inga inlämningsuppgifter kommer längre att finnas som bedömningsunderlag från och med detta läsår, både utifrån perspektivet att elever ska göra skolarbete på skoltid och naturligtvis utifrån AI-teknikens stora intåg. 3) Arbetat aktivt för att minska antalet omprov. 4) En enhet har framgångsrikt jobbat aktivt med studiestrategier i undervisningen. 5) Färre lärare har också valt att göra icke-obligatoriska nationella prov. <p>Även inom för- och grundskolan görs många insatser. Till exempel har man fördjupat sig i forskning och utvecklat arbetssätt kring läs- och skrivundervisning, som enligt Zimmermans forskning har stor betydelse för framför allt pojkars skolresultat. Det gynnar givetvis även flickors skolresultat. Man har även arbetat med normers betydelse, med tillgängliga lärmiljöer, ökat välbefinnande samt trygghet och trivsel. För mer information och fler exempel, se delårsrapport 1, 2023.</p> <p>Arbetet med förbättrade studieresultat och ökat välmående ur ett jämställdhetsperspektiv kräver uthållighet och långsiktighet, och för verksamheternas möjlighet att prioritera utvecklingsinsatser kring detta har det stor betydelse att nämnden valt och väljer att prioritera området många år i sträck.</p>	
<p> En bedömning av hur arbetet går för enheterna med att identifiera utvecklingsbehov och/eller genomföra utvecklingsinsatser kopplat till arbetet med synliggöra och motverka könsmonster som begränsar barns och elevers lärande, val och utveckling</p>		<p>Att kartlägga och analysera nuläge, för att få syn på sina utvecklingsbehov, är grundläggande i allt kvalitets- och utvecklingsarbete. Utifrån det kan prioriteringar av utvecklingsinsatser göras. Det kvalitativa måttet som rör enheternas arbete med att synliggöra och motverka könsmonster är relativt nytt, och följs upp under innevarande läsår. Verksamheterna har påbörjat att identifiera utvecklingsbehov som enheter och/eller verksamhetsnivåerna som synliggjorts kopplat till begränsande könsmonster. Det är tydligt att många enheter har kommit igång med att identifiera sina utvecklingsbehov, varför bedömningen av måttet som helhet blir grön. Gymnasiet uppmärksammar dock att en uppdelning av måttet i två delar ger en nyansering av läget; Bedömningen att arbetet med att synliggöra könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling är grön medan arbetet med att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling är gul.</p> <p>Nedan ges exempel på utvecklingsbehov som identifierats vid några av enheterna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förskolan lyfter att man önskar fördjupa observationsarbetet för att synliggöra det som sker i den dagliga verksamheten och i möten mellan barn-pedagog, barn-barn samt vad som händer i grupper. Man pratar om "hjälp till självhjälp", det vill säga att öka kompetens och vänja sig vid auskultation från flera i syfte att utveckla utbildningen och undervisningen. • Förskolans rektorer lyfter att kunskapsbyggande och kompetenshöjande insatser kring könsmonster behövs. • Förskolan ser en stark koppling till arbetet med det prioriterade området Lärmiljöer och den fysiska, sociala och pedagogiska lärmiljön. Det är viktigt att det är fortsatt prioriterat. • Grundskolan uppmärksammar könsskillnader i måluppfyllelse. Från verksamhetsnivån synliggör man statistiska skillnader i måluppfyllelse mellan könen, men stöttar även enheterna i att utveckla det egna analysarbetet för att djupare analyser utifrån könsskillnader på klassrumsnivå ska kunna göras. • Grundskolan uppmärksammar i resultatuppföljningar från förskoleklass till årskurs 9 att läs- och skrivundervisningen behöver uppmärksammas på olika sätt i grundskolans olika stadier. God läsförståelse är en grund för lärande genom hela skolsystemet. Enligt skolforskaren Zimmerman gynnar satsningar inom läs- och skriv särskilt pojkar men är fördelaktigt även för flickor och elever med annat modersmål. Läs mer om kompetensutvecklingsinsatser som görs direkt kopplat till detta under rubriken "jämställd utbildning" (ovan). • Grundskolans reviderade läroplan 2022 har bytt namn på sex och samlevnad till sexualitet, samtycke och relationer vilket är ytterligare skäl till att grundskolan aktualiserat fältet normkritik med stöd i Skolverkets material. • Gymnasiet har utifrån tematiserade kvalitetsdialoger i varje gymnasiekvarter identifierat tre 	

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
			<p>tänkbara teman: 1) Locka och behålla flickor till pojkdominerade program, 2) Olika skolkulturer, hur kan det upplevda goda, tillåtande klimatet på ett av kvarteren skapa lärande för andra kvarter när de vill utveckla kulturen mot större tolerans? och 3) Tala om behov och inte enbart pojke/flicka där kontentan är att ge elever, oavsett kön, förutsättningar att lyckas i skolan eventuellt genom att arbeta tydligare med studiestrategier.</p> <ul style="list-style-type: none"> Flera gymnasierectorer påpekar att de ser skillnad i hur uppgifter presenteras annorlunda för pojkar och flickor och att förväntningarna bland pedagoger ibland skiljer beroende på om eleven är en pojke respektive flicka. Det finns en upplevelse av att den kvinnliga/flickiga skolkulturen värderas högre och ett behov av att hitta sätt att tydligare nå pojkars studiemotivation. Normkritiska reflektioner, särskilt kring invanda arbets sätt, kan skapa starka känslor. Här behövs ett stöd för dem som leder och hanterar de normsynliggörande samtalen. Det finns en upplevelse att psykisk ohälsa stiger på vissa gymnasieprogram där det inte varit ett stort bekymmer tidigare. Elever med psykisk ohälsa är de elever som oftast har problematisk skolfrånvaro och svårigheter med motivation och därmed också svårt att nå målen i kurserna, vilket synliggör det dubbelriktade sambandet mellan lärande och hälsa Gymnasiet märker på vissa enheter en tillbakagång vad gäller toleransen av elever som inte identifierar sig som vare sig pojke eller flicka, eller som det andra könet samt kring funktionsvariationer. Jargongen och språkbruket har försämrats och någon rektor märker att skillnaderna mellan pojkar och flickor suddas ut alltmer och att flickornas jargong blivit allt hårdare. Normramarna är mycket snäva inom vissa enheter, men inte alls på andra.
<p>MÅL: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat</p>			
<p>Skolmåltider har ett lågt klimatavtryck. Koldioxidekvivalenten ska vid livsmedelinköp ligga i linje med FN:s 1,5 gradersmål. Alla skolformer ska ligga under en koldioxidekvivalent på 2,1.</p>	1,5	Högst 2,1	<p>Resultatet för koldioxidekvivalenten (CO₂e per kg livsmedel) för 2023 är på totalen 1,50. Observera att siffrorna gäller för januari till november.</p> <p><i>Följande siffror gäller för respektive skolform:</i></p> <p>Förskolan 1,30 Grundskolan 1,57 Gymnasieskolan 1,74</p> <p>Det betyder att måltider har sänkt sitt klimatavtryck jämfört med resultatet för 2022 (1.7).</p> <p><i>Jämförande siffror för skolformerna 2022:</i></p> <p>Förskolan 1,4 Grundskolan 1,7 Gymnasieskolan 1,9</p> <p><i>Kommentar till resultatet:</i></p> <p>På totalen har Resurscentrum Måltider ett lågt klimatavtryck och ligger i linje med FN:s 1,5 graders mål. Måltiders samtliga skolformer ligger under referensvärdet 2,1.</p>
<p>En bedömning av hur arbetet går med att göra eleverna delaktiga i att utforma klimatsmarta och goda menyer</p>			<p>Inom samtliga skolformer har köken påbörjat ett arbete med att öka delaktigheten från barn och elever i att vara med att utforma klimatsmart mat som de gillar och som hamnar i magen. Utvecklingsarbetet har kommit olika långt på olika enheter och sker på olika sätt, utifrån olika förutsättningar.</p> <p>Gemensamt för alla enheter är att kommunikationen mellan måltidspersonal, barn, elever och pedagoger förstärkts sedan förra hösten. Detta är ett viktigt led i att skapa goda relationer och samverkan som i sin tur skapar förutsättningar för barnens och elevernas delaktighet och inflytande i utvecklingsarbetet kring måltidsresan. Att olika enheter kommit olika långt beror på bland annat hur samverkan mellan kök och skolenhet tidigare sett ut, bemanning kopplat till långtidsvikarier men även på individuella förutsättningar.</p> <p>Från förskolans sida rapporteras, som ovan nämnts, att samarbetet mellan kök och</p>

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
		<p>avdelningar förstärkts, och känslan av att ha ett gemensamt mål har blivit än tydligare. Köken har börjat prova nya råvaror och fått direkt feedback på hur barnen upplever maten. Till exempel har barnen gjort teckningar på mat de gillar, barnen har gjort praktik i köket och vissa förskolor ha haft önskeveckor där barnens önskerätter har lyfts fram. Det har varit en utmaning att hitta former för delaktighet för de allra yngsta barnen och även att hitta sätt så att alla barn vågar framföra sina åsikter. Det finns även kök som har identifierat utmaningar kopplat till pedagogernas förståelse för varför klimatsmart mat i förskolan är betydelsefull. Det finns några få enheter som inte kommit igång men de flesta är igång med arbetet.</p> <p>När det kommer till grundskolan så har många grundskolor fungerande matråd där eleverna kan framföra sina önskemål och ge sin feedback kring maten. Medarbetarna har även i större utsträckning börjat efterfråga elevernas direkta återkoppling kring olika rätter som serverats. På en del skolor finns brevlådor i skolmatsalen där eleverna kan lämna in önskemål. En viktig förutsättning för att skapa konstruktiva dialoger är att eleverna har kunskap och förståelse både för mål och ramar kring skolmåltiderna, och för vad klimatsmart mat är och varför det är viktigt. Eleverna i matråden har gjort menyplanering tillsammans med köken, favoriträtter har tillgodosetts och man har lyssnat in elevernas önskemål, samtidigt som man hittat kompromisser för att laga klimatsmart mat istället för bara kött. På flera enheter upplever måltidspersonalen att det är svårare och mer utmanande att tillgodose högstadieläraelevers preferenser, då motståndet kring vegetabilier är större. Man menar även att arbetet med matambassadörernas roll behöver vidareutvecklas så att även övriga elever får sin röst hörda och känner att de kan påverka maten genom sin matambassadör. Vidare behöver informationen från matrådens arbete nå ut i klasserna. På de skolor där matråden fungerar väl upplever köken att eleverna äter mer. Eleverna har berättat att de tycker det är roligt att kunna vara delaktiga och att de respekterar maten mer. Det har också lett till att måltidspersonalen känner sig mer stolt över sitt arbete. Det finns kök som har haft det svårare att komma igång med elevdelaktigheten. Ett hinder har bland annat varit kopplat till språk och kommunikation. Måltidscheferna är medvetna om dessa utmaningar och kommer under nästa läsår kommer att förstärka sitt ledarskap där detta behövs. Gymnasieskolan rapporterar, precis som grundskolan, att arbete med matråd kommit igång och att eleverna kommit med värdefull input. Medarbetarna i köken är engagerade och lyssnar på elevernas önskemål och tillsammans kommer eleven och köken fram till bra idéer. Man menar även, precis som i grundskolan, att arbetet med matambassadörernas roll behöver vidareutvecklas så att även övriga elever får sina röster hörda och känner att de kan påverka maten genom sin matambassadör. Vidare behöver informationen från matrådens arbete nå ut i klasserna. Ett led i att skapa förutsättningar till konstruktiva matråd där eleverna får möjlighet till stort inflytande är att även involvera hemmen. Tidig höst bjuds elever och föräldrar in till ett möte om klimatsmart mat där även smakprover serveras.</p> <p>Sammanfattningsvis har arbetet kommit igång på bred front och barnen och eleverna har blivit delaktiga i större utsträckning än förut. Där matråden fungerar väl äter eleverna mer och måltidspersonalen upplever större stolthet kring sitt arbete. Det finns dock utvecklingsarbete kvar som behöver göras. För att kunna skapa goda förutsättningar för delaktigheten kring klimatsmart skolmat behöver kunskap om vad klimatsmart mat är och varför det är viktigt nå ut ännu bredare – bland såväl elever, pedagoger, rektorer och föräldrar.</p>	
<p> En bedömning av hur arbetet går med att göra eleverna delaktiga i att organisera och utforma matsituationen.</p>		<p>Inom samtliga skolformer har köken påbörjat ett arbete med att öka delaktigheten från barn och elever i att vara med att utforma klimatsmart mat som de gillar och som hamnar i magen. Utvecklingsarbetet har kommit olika långt på olika enheter och sker på olika sätt, utifrån olika förutsättningar. Gemensamt för alla enheter är att kommunikationen mellan måltidspersonal, barn, elever och pedagoger förstärkts sedan förra hösten. Detta är ett viktigt led i att skapa goda relationer och samverkan som i sin tur skapar förutsättningar för barnens och elevernas delaktighet och inflytande i utvecklingsarbetet kring måltidsresan. Att olika enheter kommit olika långt beror på bland annat hur samverkan mellan kök och skolenhet tidigare sett ut, bemanning kopplat till långtidsvikarier men även på individuella förutsättningar. Från förskolans sida rapporteras, som ovan nämnts, att samarbetet mellan kök och avdelningar förstärkts, och känslan av att ha ett gemensamt mål har blivit än tydligare. Köken har börjat prova nya råvaror och fått direkt feedback på hur barnen upplever maten. Till exempel har barnen gjort teckningar på mat de gillar, barnen har gjort praktik i köket och vissa förskolor ha haft önskeveckor där barnens önskerätter har lyfts fram. Det har varit en utmaning att hitta former för delaktighet för de allra yngsta barnen och även att hitta sätt så att alla barn vågar framföra sina åsikter. Det finns även kök som har identifierat utmaningar kopplat till pedagogernas förståelse för varför klimatsmart mat i förskolan är betydelsefull. Det finns dock några få</p>	

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
			<p>enheter som inte kommit igång.</p> <p>När det kommer till grundskolan så har många grundskolor fungerande matråd där eleverna kan framföra sina önskemål och ge sin feedback kring maten. Medarbetarna har även i större utsträckning börjat efterfråga elevernas direkta återkoppling kring olika rätter som serverats. På en del skolor finns brevlådor i skolmatsalen där eleverna kan lämna in önskemål. En viktig förutsättning för att skapa konstruktiva dialoger är att eleverna har kunskap och förståelse både för mål och ramar kring skolmåltiderna, och för vad klimatsmart mat är och varför det är viktigt. Eleverna i matråden har gjort menyplanering tillsammans med köken, favoriträtter har tillgodosetts och man har lyssnat in elevernas önskemål, samtidigt som man hittat kompromisser för att laga klimatsmart mat istället för bara kött. På flera enheter upplever måltidspersonalen att det är svårare och mer utmanande att tillgodose högstadieelevers preferenser, då motståndet kring vegetabilier är större. Man menar även att arbetet med matambassadörernas roll behöver vidareutvecklas så att även övriga elever får sin röst hörda och känner att de kan påverka maten genom sin matambassadör. Vidare behöver informationen från matrådets arbete nå ut i klasserna. På de skolor där matråden fungerar väl upplever köken att eleverna äter mer. Eleverna har berättat att de tycker det är roligt att kunna vara delaktiga och att de respekterar maten mer. Det har också lett till att måltidspersonalen känner sig mer stolt över sitt arbete. Det finns kök som har haft det svårare att komma igång med elevdelaktigheten. Ett hinder har bland annat varit kopplat till språk och kommunikation. Måltidscheferna är medvetna om dessa utmaningar och kommer under nästa läsår komma att förstärka sitt ledarskap där detta behövs.</p> <p>Skolorna har olika forum och verktyg för elevmedverkan, vanligaste är klassråd och elevråd. Utbildningens miljö följs upp genom dessa forum och skolorna använder sig av underlag från elevhälsosamtalen, egna trygghetsenkäter och trygghetsvandringar i skolans lokaler och utemiljö för att kartlägga elevernas upplevelse av trygghet. Det är också vanligt att skolor har särskilda trygghetsteam.</p> <p>Under 2023 har även ett pilotprojekt startats upp med ledningen för <i>måltider</i> tillsammans med flera skolor med att utveckla skolornas matråd i syfte att göra elever mer involverade i menyarbetet och matsalsmiljön. Däri ingår att antas ett förändrat förhållningssätt genom önskvärd ökad vuxennärvaro när det gäller pedagogisk lunch dvs skolpersonal som äter lunch tillsammans med eleverna. En uppföljning under hösten 2023 visar förbättringar av måltidsmiljön avseende ljudnivå, matro och socialt klimat. Projektet fortsätter 2024.</p> <p>Gymnasieskolan rapporterar, precis som grundskolan, att arbete med matråd kommit igång och att eleverna kommit med värdefull input. Medarbetarna i köken är engagerade och lyssnar på elevernas önskemål och tillsammans kommer eleven och köken fram till bra idéer. Man menar även, precis som i grundskolan, att arbetet med matambassadörernas roll behöver vidareutvecklas så att även övriga elever får sina röster hörda och känner att de kan påverka maten genom sin matambassadör. Vidare behöver informationen från matrådets arbete nå ut i klasserna. Ett led i att skapa förutsättningar till konstruktiva matråd där eleverna får möjlighet till stort inflytande är att även involvera hemmen. Tidig höst bjuds elever och föräldrar in till ett möte om klimatsmart mat där även smakprover serveras.</p> <p>Sammanfattningsvis har arbetet kommit igång på bred front och barnen och eleverna har blivit delaktiga i större utsträckning än förut. Där matråden fungerar väl äter eleverna mer och måltidspersonalen upplever större stolthet kring sitt arbete. Det finns dock utvecklingsarbete kvar som behöver göras. För att kunna skapa goda förutsättningar för delaktigheten kring klimatsmart skolmat behöver kunskap om vad klimatsmart mat är och varför det är viktigt nå ut ännu bredare – bland så väl elever, pedagoger, rektorer och föräldrar.</p>
 MÅL: Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare			
 Heltidstjänster i förskolan med förskollärlägarlegitimation ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer	57%	48%	Inga nya siffror sedan delår 1.
 Lärare (heltidstjänster) med lärlägarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9 ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer	78%	73,6%	Inga nya siffror sedan delår 1.
	88,2%	88%	Inga nya siffror sedan delår 1.

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål	Senaste analys
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasiet ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer			
<p>●</p> <p>En bedömning av hur arbetet går med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens</p>			<p>Målet är att Luleå kommun ska ha behöriga lärare och förskollärare. Uppföljningen tar fasta på dels hur utvecklingen av faktisk behörighet ser ut, och dels hur arbetet med kompetensförsörjning går (hur det går att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens). Bedömningen efter delår 2 är att de uppsatta målen för året nås.</p> <p>I mätetalen framgår att Luleå kommun fortfarande har en god behörighet inom samtliga skolformer, även om den sjunker med några procentenheter från föregående år. Luleå ligger högre än snittet i kommungruppen större städer (som utökats till 23 städer). Att behörigheten sjunker är rimligt utifrån att det är relativt stora pensionsavgångar av behörig personal. Mätetalen utgår från senast publicerad statistik (mars 2023) och grundar sig på mätdatum oktober 2022.</p> <p>Arbetet inom förvaltningen går i rätt riktning i processerna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens. Det finns dock omvärldsutmaningar som påverkar möjligheten att attrahera och rekrytera behöriga lärare och förskollärare i den omfattning som vore önskvärt. Bedömningen grundar sig på följande komponenter:</p> <p>Attrahera och rekrytera kompetens</p> <p>En stor utmaning är att antalet sökande till universitetsutbildningar för lärare och förskollärare minskar. Så sker i hela landet, men även i Luleå. Inför hösten 2023 startades inte någon ämneslärarutbildning i Luleå på grund av för lågt söktryck. Det startades heller inte någon campusförlagd förskollärarutbildning i Luleå utan endast en distansutbildning. Grundlärare F-3 och 4-6 har också endast distansutbildningar. Skolchef och ledningsgrupp driver frågan om kompetensförsörjning i olika instanser. Till exempel har Luleås skolchef i samarbete med flera andra skolchefer skrivit en debattartikel om statens och kommunernas gemensamma ansvar för kompetensförsörjning. Artikel publicerades i Dagens Samhälle i maj och budskapet var bland annat att regeringen behöver ta ett samlat ansvar för att lärarutbildningarna ska nå hela landet, istället för att koncentrera vissa lärarutbildningar till ett fåtal lärosäten (som nu utreds[1]). Ett samarbetsavtal för att säkerställa tillgången till övningsförskolor och övningsskolor inom kommunen har under våren tecknats med Luleå tekniska universitet. Att ta emot studenter till verksamhetsförlagd utbildning är en viktig del i att kunna attrahera och rekrytera behörig personal. Den verksamhetsförlagda utbildningen är en betydelsefull del i utbildningen och ska ge studenten kunskaper och insikter i vad som behövs för att bli en skicklig lärare/förskollärare, vilket i sin tur skapar ökad likvärdighet och kvalitet. Inom kommunen finns övningsförskolor och övningsskolor som kontinuerligt varje år tar emot flertalet studenter.</p> <p>Kompetensförsörjningsplanen innehåller många åtgärder och aktiviteter. Flera av dessa var redan i gång vid delår 1. Några exempel på sådant som rör processerna attrahera och rekrytera är kompetensbaserad rekrytering via nytt verktyg, väl genomtänkta rekryteringskampanjer, arbete för ökad synlighet även internationellt m.m. Andelen nyanställningar till Barn- och utbildningsförvaltningen via extern rekryteringsväg har ökat till 135 personer under förra året, en ökning med 30% i jämförelse med 2021 (och 2020). Här kan ses samma trend i kommunen som helhet (ökning 24%).</p> <p>En viktig del i arbetet med att attrahera och rekrytera kompetens är att skapa ett gott varumärke, och medarbetarna är de främsta förespråkarna för varumärket Luleå kommun. Därför blir insatserna för att utveckla och behålla personal otroligt viktiga i ett kompetensförsörjningsperspektiv, särskilt när konkurrensen om medarbetarna hårdnar i takt med att arbetslösheten sjunker när samhällsomvandlingen tar fart.</p> <p>Utveckla och behålla kompetens</p> <p>Kommunen har, liksom övriga riket, stora pensionsavgångar kommande år. I Luleå går 10% av befintliga förskollärare och lärare i pension de kommande tre åren. Stora insatser görs för att behålla och utveckla den personal man har så långt som möjligt. Här följer några exempel.</p> <p>Under våren har förskolan utforskat nya arbetssätt för att ge barnen bra utbildning och personalen god arbetsmiljö. Man har samlat in idéer från sin personal kring hur man kan arbeta för att möta de utmaningar som olika personalgrupper identifierat, och under hösten testas dessa nya arbetssätt. I syfte att öka samarbetet mellan avdelningarna provar man på en förskola till exempel att arbeta i två arbetslag med så kallade "par-pedagoger" i, istället för att ha fyra arbetslag. Ett annat utvecklingsarbete handlar om att bygga upp en "kvalitetskultur" där förskollärarnas ansvar blir tydligare och där barnskötarnas och arbetslagens roller stärks. Det ska göras genom att ha fler och närmare möten för den grupp som jobbar med pedagogisk utveckling inom fyra förskolor i området.</p> <p>Inom Resurscentrum har ett kompetensstöd (en ny tjänst) tillsatts för att stärka och stödja skolkuratorerna inom förvaltningen. Personen arbetar med handledning till skolkurator, som kompetensstöd och som förstärkning till skolor som har behov av det. Tanken är att tjänsten ska utgöra en sammanhållande länk för</p>

Mårelaterade - Mätetal/Mått	Utfall	Mål Senaste analys
		<p>professionen, och att personalomsättningen därav ska minska.</p> <p>Vid delår 1 nämndens också flera andra insatser som på sikt gör det lättare att kunna behålla personal: ökad tillsättning av andelen korttidsvikarier, ökad branschsamverkan, internationaliseringsprojekt, yrkesutbildning på arbetstid med mera. Läs mer i Barn- och utbildningsnämndens delårsrapport 1, 2023. I Luleå är personalomsättningen bland lärare 4,8%, vilket är lägre eller betydligt lägre än de kommuner som Luleå jämfört sig med. Från förvaltningen har 140 personer slutat och gått externt, pensionärer exkluderade, vilket är en lägre siffra än i jämförelse med kommunens övriga verksamheter.</p> <p>Ett kommunövergripande översynsarbete om riktmärke för antalet medarbetare per chef pågår. Det föregås av noggranna analyser utifrån dimensioner som påverkar chefers organisatoriska förutsättningar såsom tillgång till stöd, komplexitet i uppdraget, medarbetares kompetens och erfarenhet, typ av verksamhet och geografiskt samlad eller spridd verksamhet. Insatsen bidrar till såväl attrahera som att behålla medarbetare inom kommunen.</p> <p>Inom grundskolan har man under en längre tid arbetat med insatser för att förbättra och förenkla för chefer. Tanken är att skapa mer utrymme för rektor att arbeta med kärnverksamhetens uppdrag och att vara betydelsefull för verksamheten, vilket i högsta grad bidrar till att såväl attrahera som behålla. Att anställa områdeschefer i grundskolan var ett led i detta, vilket inneburit ett närmare ledarskap för rektor. Biträdande rektorer är en annan insats för att underlätta rektorers arbete. Det har också getts en rad specialdesignade kompetensutbildningsinsatser utifrån rektorernas behov under året. Grundskolans rektorer vittnar om att vardagen underlättats de senaste åren, genom många olika insatser. Det handlar om allt från stöd från HR, ekonomi, schemaläggning, IT, utvecklingsledare, elevhälsa, fritidshemsutvecklare till en ökad tillsättning av vikarier Ett närmare mentorskap/stöd har också introducerats till nya chefer för att de snabbare ska komma in i sina nya arbetsuppgifter. Det kollegiala stödet har utvecklats i grundskolan med kontinuerliga möten i rektorsteam, men också i övriga constellationer, tillsammans med exempelvis förskolan, Resurscentrum etc. Likvärdighetsmedlen har gjort det möjligt att anställa specialpedagoger, socialpedagoger i en större omfattning än tidigare.</p> <p>Ett resultat av detta är att Luleå sticker ut positivt med att 35% av rektorerna arbetat i minst åtta år i grundskolan. 52% har arbetat minst 5 år. Av en rapport från Skolverket [2] framgår att flera rektorsbyten på kort tid riskerar att påverka kvaliteten i undervisningen, då kontinuiteten på det systematiska kvalitetsarbetet påverkas. I studien var endast två av tio rektorer kvar som rektor i grundskolan efter fem läsår vilket gör Luleås resultat väldigt positiva. Luleås arbete för att behålla rektorer har även uppmärksammats av den fackliga organisationen för skolledare i Sverige, vilket gjort att arbetet har synliggjorts i Sveriges Skolledares tidning under våren.[3]</p> <p>[1] Se regeringens kommittédirektiv 2023:111, Utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna [2] Se Omsättning bland rektorer i grund- och gymnasieskolan (skolverket.se) , 2020-09-30 Dnr 5.1.1-2019:1485 [3] Därför stannar rektorerna i Luleå på sina jobb Nyheter (skolledaren.se), artikeln publicerades i nr 4/23 av Skolledaren</p>

